

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Prezentacija Hering-a d.d. Široki Brijeg
u sklopu AGFSVEMO obilježavanja

40 godina rada Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Studeni 2018, Mostar

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Početak rada i ustrojstvo Heringa

- 30.03. 1993. Hering registriran kao društvo s potpunom odgovornošću- **HERING PO**, podružnica Muenchen (D), DJO
- krajem 1995. Hering započinje sa radom kao društvo s potpunom odgovornošću- **HERING PO**
- 08.07.1998. Hering PO mijenja oblik poslovanja u društvo sa ograničenom odgovornošću-**HERING DOO**
- 04.12.2006. Hering DOO mijenja oblik poslovanja u dioničko društvo- **HERING DD**, te tako posluje i danas

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Osnovna djelatnost

- **podizanje zgrada visokogradnje i gradnja objekata niskogradnje**, održavanje objekata, izgradnja krovnih konstrukcija i krovova, hidrograđevnih objekata, te građenje koje zahtjevaju specijalno izvođenje i opremu (prednaprezanje i injektiranje) i proizvodnja betona.
- **tehničke usluge**, i to: arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje, građevinski inženjering, izrada projektne tehničke dokumentacije, poslovni nadzor nad gradnjom objekata, tehničko ispitivanje i analiza, ispitivanje proračuna za građevinske elemente i sl.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Ladislav Bevanda, osnivač i direktor Heringa

Rođen 03.07.1963. godine u Jarama, općina Široki Brijeg, B i H.
Završio dodiplomski studij na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, smjer konstruktivno-izvođački 1987. godine.

Magistarski rad „Postupak građevinske kalkulacije u informacijskom sustavu projekta“ pod mentorstvom prof.dr.sc. Mladen Radujković dipl.ing.građ. obranio 31.05.2004.

29.9.2005.godine zadovoljio sam uvjete za izradu i obranu doktorskog rada “Model raspodjele utjecaja rizika u postupku građevinske kalkulacije”, koji nisam završio.

5.2.2018. – odobren mi je nastavak doktorskog studija na GF Sveučilišta u Zagrebu

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Zaposlenja

- 1988-1989 Profesor u Srednjoj građevinskoj školi, Srednjoškolski centar Livno,
- 1989-1991 Rukovoditelj gradilišta, “Tehnograd” Tuzla u Tuzli,
- 1991-1993 Direktor poduzeća, “Zanatstvo”, Široki Brijeg,
- 1993-1995 Direktor poduzeća, “Novogradnja”, Široki Brijeg,
- 1994- 2014 Asistent na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru; Organizacija i tehnologija građenja I i II
- 1996- do danas -Direktor i većinski vlasnik poduzeća, “Hering” Široki Brijeg

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Motivacija za poduzetništvo - SAMOZAPOŠLJAVANJE

Misija danas

Mi smo tim stručnjaka koji provodi zahtjevne inženjerske projekte koristeći inovativnu tehnologiju i rješenja uz visok nivo organizacije, sposoban da odgovori na najviše zahtjeve projektnih procedura. Naš tim stječe visoko-specijalizirana znanja kroz rad na projektima u zemlji i inozemstvu na zadovoljstvo investitora. Prepoznati smo po inovativnosti, kvaliteti i organizaciji i društveno odgovornom poslovanju, borbi protiv korupcije i redovnim plaćama.

Naše **glavne sposobnosti** su:

visoka profesionalnost,

tehnička znanja,

opremljenost i fleksibilnost.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Motivacija za poduzetništvo- SAMOZAPOŠLJAVANJE

Misija danas

Poslujemo na području Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Makedonije, nastojimo i drugdje.

Smatramo da će **rasti važnost poštovanja ekoloških standarda**, a da će razina **tehničke opremljenosti** pozitivno utjecati na **našu konkurentnost**.

Kao ključni element **zadržavanja kadrova** u uvjetima porasta odljeva iz zemlje, vidimo u prilici da u našem poduzeću **stječu visoko profesionalna znanja** te intenziviramo aktivnosti **edukacije zaposlenih (3 doktoranta)**.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Motivacija za poduzetništvo- SAMOZAPOŠLJAVANJE

Misija danas

Sljedećim grupama aktivnosti namjeravamo unaprijediti svoje poslovanje.

- **Unaprijediti organizaciju**

unaprjeđenje pripreme izvođenja projekta; bolje planiranje projekata i realizacija istih preko radnih naloga ,kvalitetnija interna organizacija kako bismo poštovali rokove ili na vrijeme i argumentirano tražili produljenje rokova.

- **Unaprijediti prodajni pristup**

posebno u segmentu izvođenja objekata montažnih konstrukcija, dodatno se educirati u poznavanju tržišta, potreba i legislative na stranim tržištima .

Kod ciljnih segmenata vodovoda i kanalizacije, potrebno je povećati razinu tehničke opremljenosti i stručnog znanja kako bismo mogli povećati i naše u takvim projektima.

Pročistači otpadnih voda i deponije potrebno je oprezno povećati znanje u strojarско - tehnološkom smislu i intenzivirati lobiranje prema Agenciji za javne nabavke.

Kod stanogradnje aktivno tražiti prilike gdje možemo biti investitori.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Motivacija za poduzetništvo- SAMOZAPOŠLJAVANJE

Misija danas

- **Unaprijediti aktivnosti edukacije i jačanja tehničke opremljenosti**
 - osmisliti i provesti kampanju za zapošljavanje
 - osmisliti aktivnosti kontinuirane edukacije
 - organizirati edukaciju za izvođenje radova u specifičnim uvjetima
 - intenzivirati obuku u području Sigurnosti na radu
 - raditi Na podizanju svijesti kroz različite alate u području Zaštita okoliša
- **Pojačati aktivnosti PR-a**

Društvena prihvatljivost i Javna odgovornost (npr. plaćanje obaveza prema državi, zaštita okoliša...)

 - intenzivirati aktivnosti PR-a i pozicioniranja kao poželjnog poslodavca

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Motivacija za poduzetništvo- SAMOZAPOŠLJAVANJE

Misija danas

Vrijednosti koje su nam važne i **želimo ih nastaviti aktivno njegovati** su:

kvaliteta rada

timski rad

društveno odgovorno ponašanja

(prema zaposlenima i državi) i

apolitičnost.

Vrijednosti koje su nam važne, a **želimo ih dodatno razvijati** su:

tehnološki napredak i inovacije

stručno usavršavanje na svim razinama te

poštovanje religijskih uvjerenja.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Potrebne kompetencije za Projekt Management

– voditelj projekta (prof. Radujković)

Organizator i planer

Graditelj tima i disciplinirani lider

Odlučan

Pošten

Inteligentan

Dominantan

Komunikator i govornik

Zna riskirati

Interpersonalno osjetljiv

Samouvjeren i siguran

Otvoren

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Potrebne kompetencije za Projekt Management – voditelj projekta (prof. Radujković)

Fleksibilan i prilagodljiv

Visoka energetska razina

Motivator

Sposoban pri rješavanju konflikta

☐ Odgovornost prema investitoru

☐ Odgovornost prema projektantu

☐ Odgovornost prema izvoditelju

☐ Ostale odgovornosti-raditi zakonito i poštivati propise

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Potrebne kompetencije za Management

Glavnih jedanaest kompetencija:

odgovornost

komunikacija

timski rad

orijentiranost na rezultate

inovativnost

strateško razmišljanje

upravljanje

donošenje odluka

prenošenje znanja

stalno poboljšanje

stručnost u području djelovanja

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

“Konačno, vi i vaš tim morate biti u potpunosti svjesni da pokretanje poslovanja znači odustajanje od dvije stvari - vremena i novca. To često znači rad do kasno navečer i vikendom, te da ste zadnji u redu za isplatu. Uspjeh sa inovacijskom tvrtkom uzima sve: sve vaše vrijeme, sve vaše velike ideje, puno osobne žrtve — a može oduzeti sav vaš novac.

Ne postoji čarobna formula za izgradnju tvrtke. To je poput stavljanja komada slagalice.

Ali vrijedi prisjetiti se da je tim (ljudi) najvažniji dio”. (Jack Welch)

Zašto nas smatram “inovacijskom”

-stanje tržišta poslije rata - stvari smo postavljali na novi način-

-Sve ove godine probamo **prodavati znanje**

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Poslovni put Hering-a dd Široki Brijeg

Osobna članstva i članstva poduzeća u udrugama i organizacijama

- Hrvatsko Društvo inženjera i tehničara BiH,
- Hrvatsko udruženje za upravljanje projektima, CAPM Croatian Association for Project Management;
- Međunarodno udruženje za određivanje cijena u građenju (AACE International -The Association for the Advancement of Cost Engineering through total cost management)
- Medunarodno udruženje CIB International Council for Research and Innovation in Building and Construction
- Hrvatsko udruženje menadžera kvalitete - Croatian Association of Quality Management;
- Hrvatska Komora arhitekata i inženjera u graditeljstvu RH

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Poslovni put Hering-a dd Široki Brijeg

Osobna članstva i članstva poduzeća u udrugama i organizacijama

- Hrvatska Udruga za Upravljanje Projektima- HUUP
- Hrvatska Udruga za Organizaciju Građenja-HUOG
- Asocijacija građevinara BiH
- Alumni-AGFSVEMO
- UBHH Prsten
- Asocijacija Poduzetnika Hercegovine (Komora Mostara)
- Vanjsko-trgovinska komora BIH
- Gospodarska komora FBiH
- Privredno udruženje Wirtschaftsverein BiH (AHK predstavništvo njemačke privrede u BiH)
- Član BAS/TC 3, Upravljanje kvalitetom i osiguranje kvaliteta , Tehnički komitet pri Institutu za standardizaciju BiH

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Šta sam ja smatrao potrebnim da funkcioniра poduzeće:

Ideja

Vizija

Timovi

Kompetentni ljudi

Znanje

Tehnika

Tehnologija

Imovina

Kapital

Novac

Nužnost **cijeloživotnog učenja**

a sa ovim postignućima **dobacimo koliko dobacimo...**

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Opća – makro okolina (PEST) obuhvaća trendove koji indirektno (posredno) utječu na poslovanje poduzeća:

Političko pravnom
Ekonomskom
Socijalnom
Tehnološkom segmentu

Tehnike “upravljanja” makro okolinom, predviđanje:

Scenario analiza
Analiza trendova
Ekspertna procjena
Analiza ranih signala

teorija

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Upravljanje općom a – makro okolina (PEST) :

Teško se uopće može “upravljati” makro okolinom, teško ju je i predviđati, uglavnom je to “hropačka”, “jamska”, “borba za opstanak” jer nas uglavnom “promjene” zateknu “nespremne”, posebno u našim uvjetima.

Uglavnom trpite.

praksa

Kasnije o rizicima iz ove okoline.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Poslovna okolina organizacije – direktna okolina

Utjecajni čimbenici (STAKEHOLDERS) direktno utječu na aktivnosti kao što i naše organizacijske odluke i naša rješenja (izbori) direktno pogađaju utjecajne skupine i njihovo ponašanje u direktnoj okolini.

Interni (unutrašnji) stakeholders su

zaposlenici,

radnička vijeća

vlasnici dionica,

nadzorni ili upravni odbori i sl.

Eksterni (vanjski) stakeholders su:

Kupci,

Konkurenti,

Dobavljači

regulatori

banke, vlada, sindikalne središnjice, mediji i druge interesne skupine

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Upravljanje direktnom poslovnom okolinom organizacije:

1. Korporacijske i poslovne strategije:

diverzifikacija (upotpunjavanje proizvodnja),
integracije,
napuštanje dijelova djelatnosti .

“jak si koliko svog poslovnog procesa sam kontroliraš” (J. Ćutuk, direktor GP Vranice)

2. Izgradnja identiteta i kredibiliteta poduzeća:

PR kampanje odnosi s javnošću, sponzorstva, natjecanja, programi lojalnosti,
društveno odgovorno ponašanje, promicanje širih društvenih interesa.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Upravljanje direktnom poslovnom okolinom organizacije:

3. Lobiranje političara i zagovaranje interesa industrije .

4. Izgradnja koalicija, saveza, partnerstva,

Konsenzus – pregovaranje sa sindikatima ili vijećem zaposlenika, interesnim skupinama

kasnije će biti predstavljeni rizici koji dolaze iz ove okoline.

Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru

baštini za ovih 40 godina

značajna specifična znanja u građevinarstvu

koja su vrijedna i u široj znanstvenoj zajednici, a koja vam se ovdje prenose:

materijali, konstrukcije, tehnologije, ...

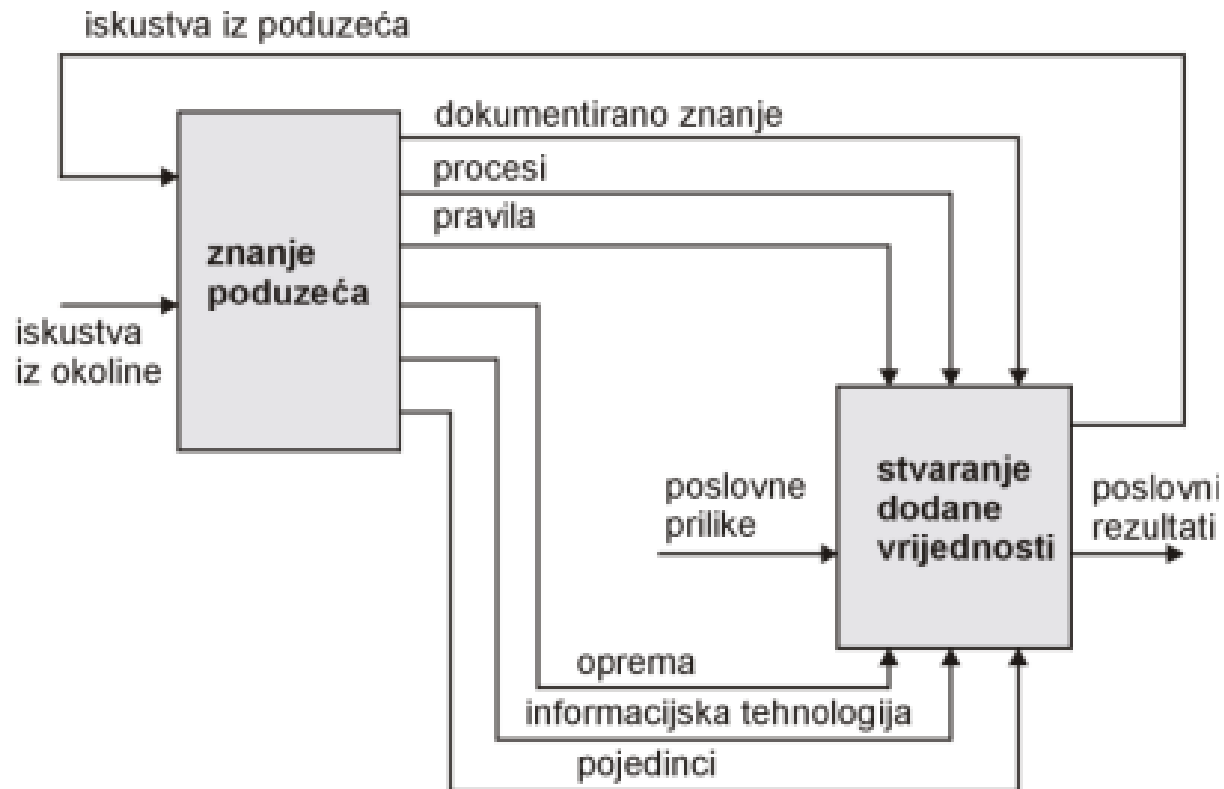
Imena za neku drugu prigodu

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

“životni ciklus” znanja u organizaciji

ALUMNI

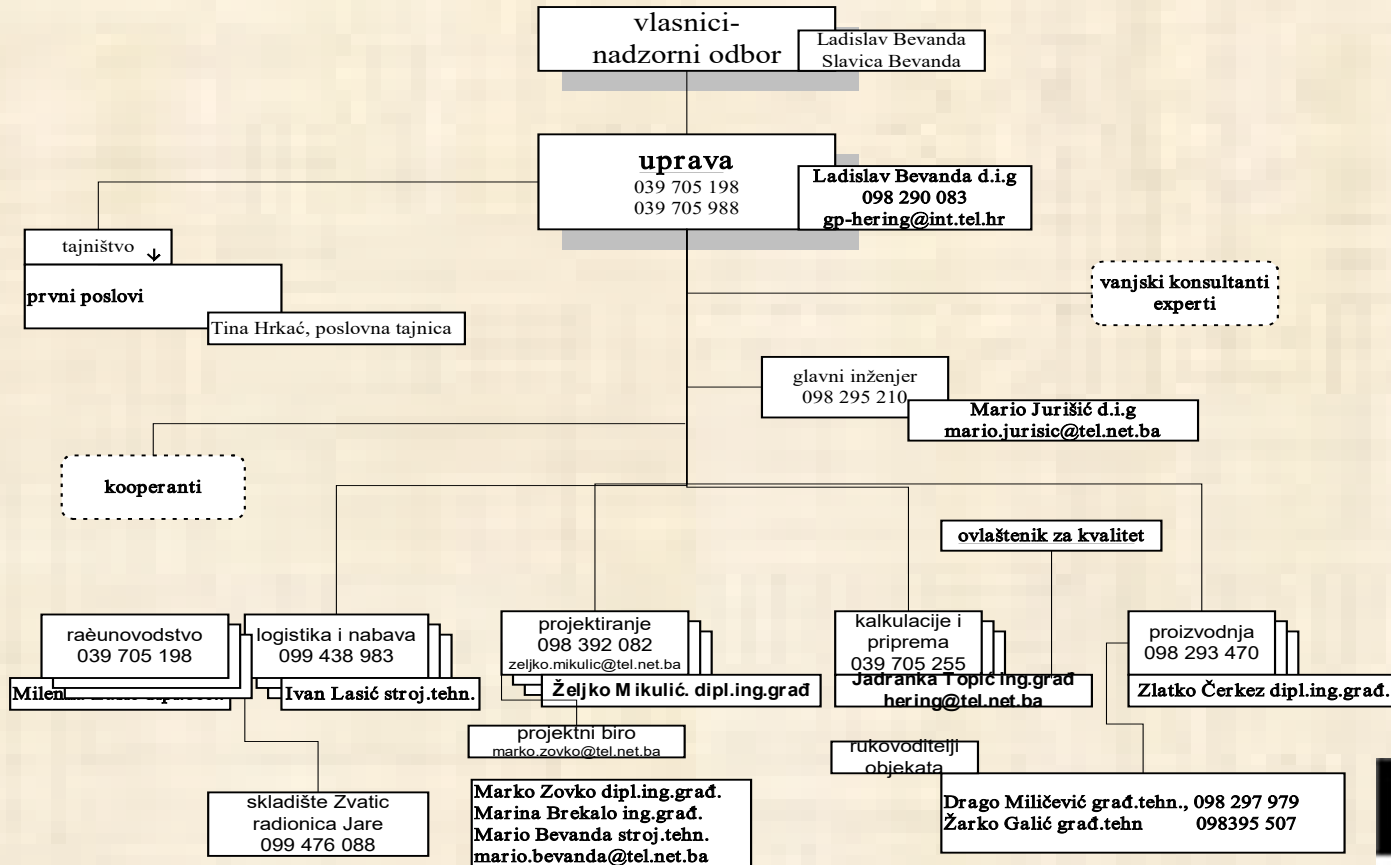
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Promjene organizacije kroz period funkcioniranja

ALUMNI

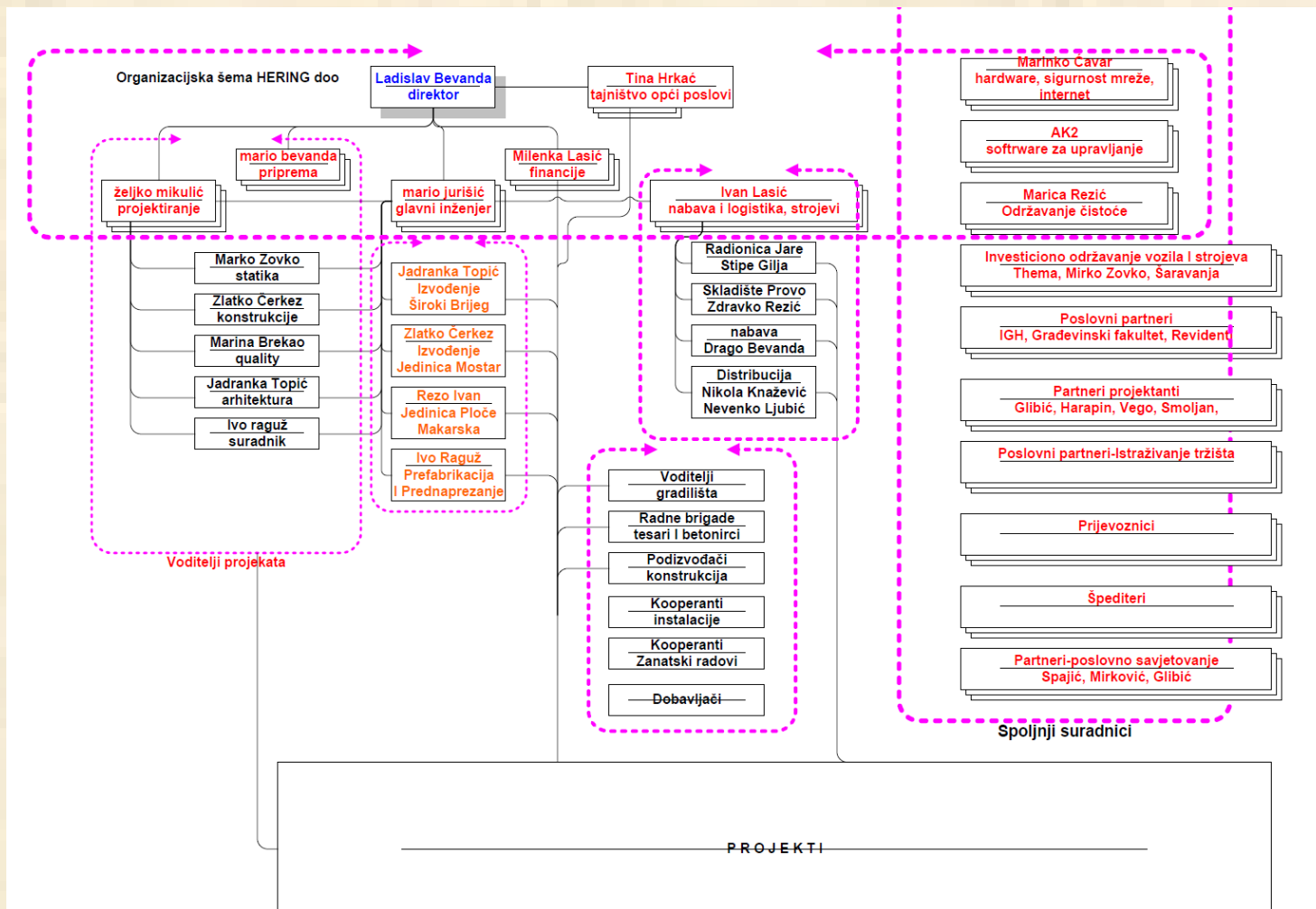
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća 2000.

HERING doo
Široki Brijeg

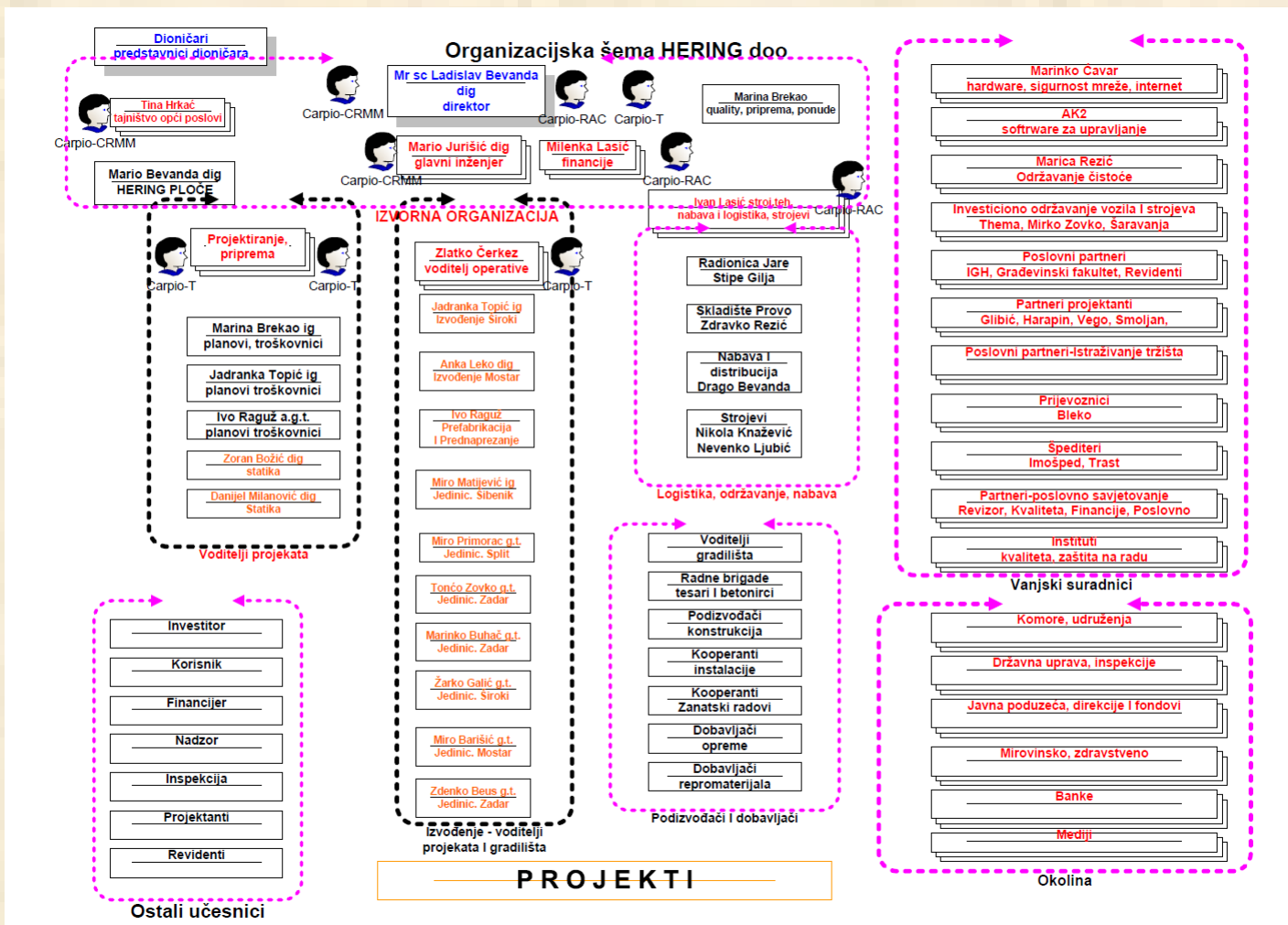
ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća - 2003

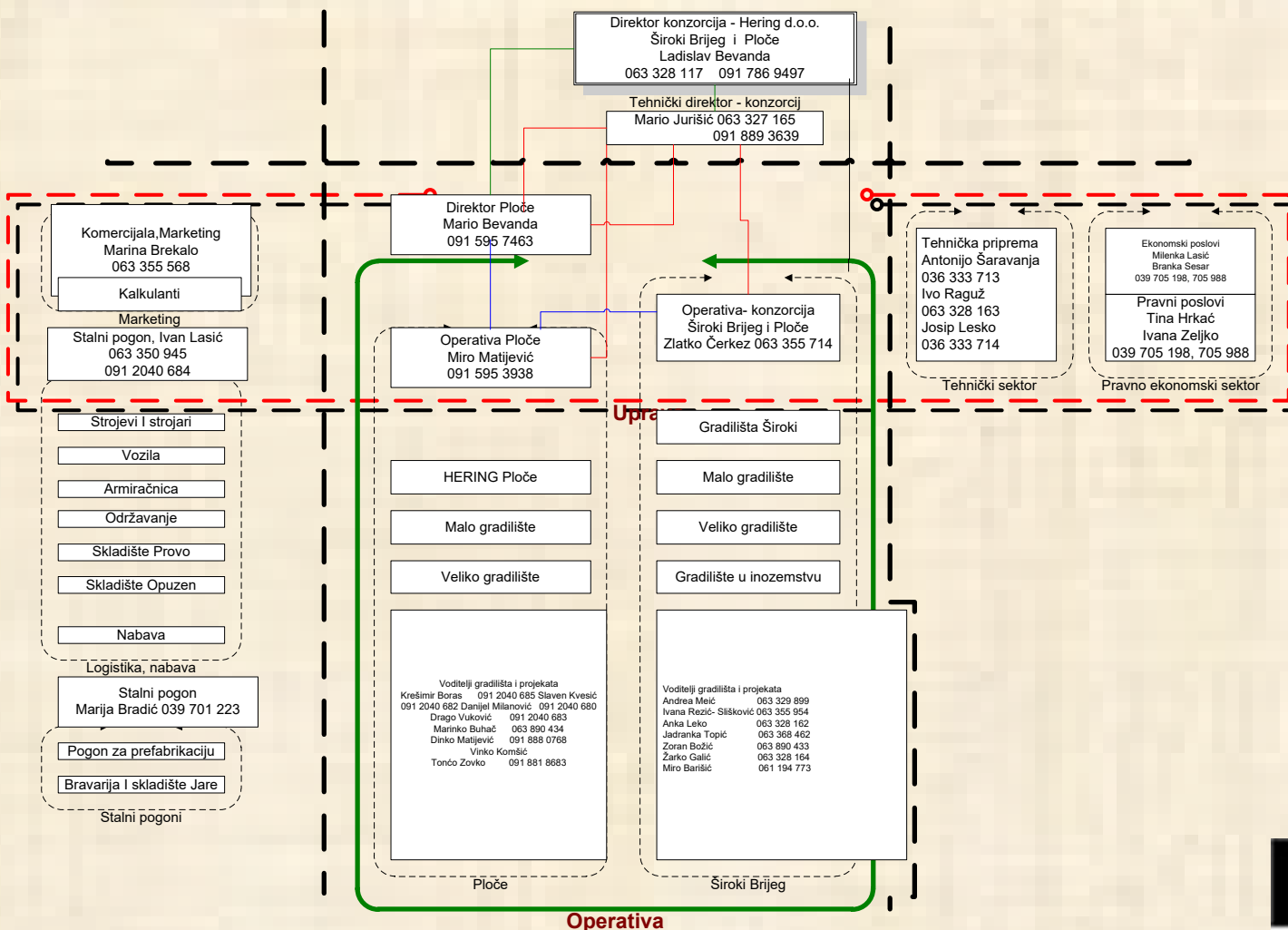
ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća - 2005

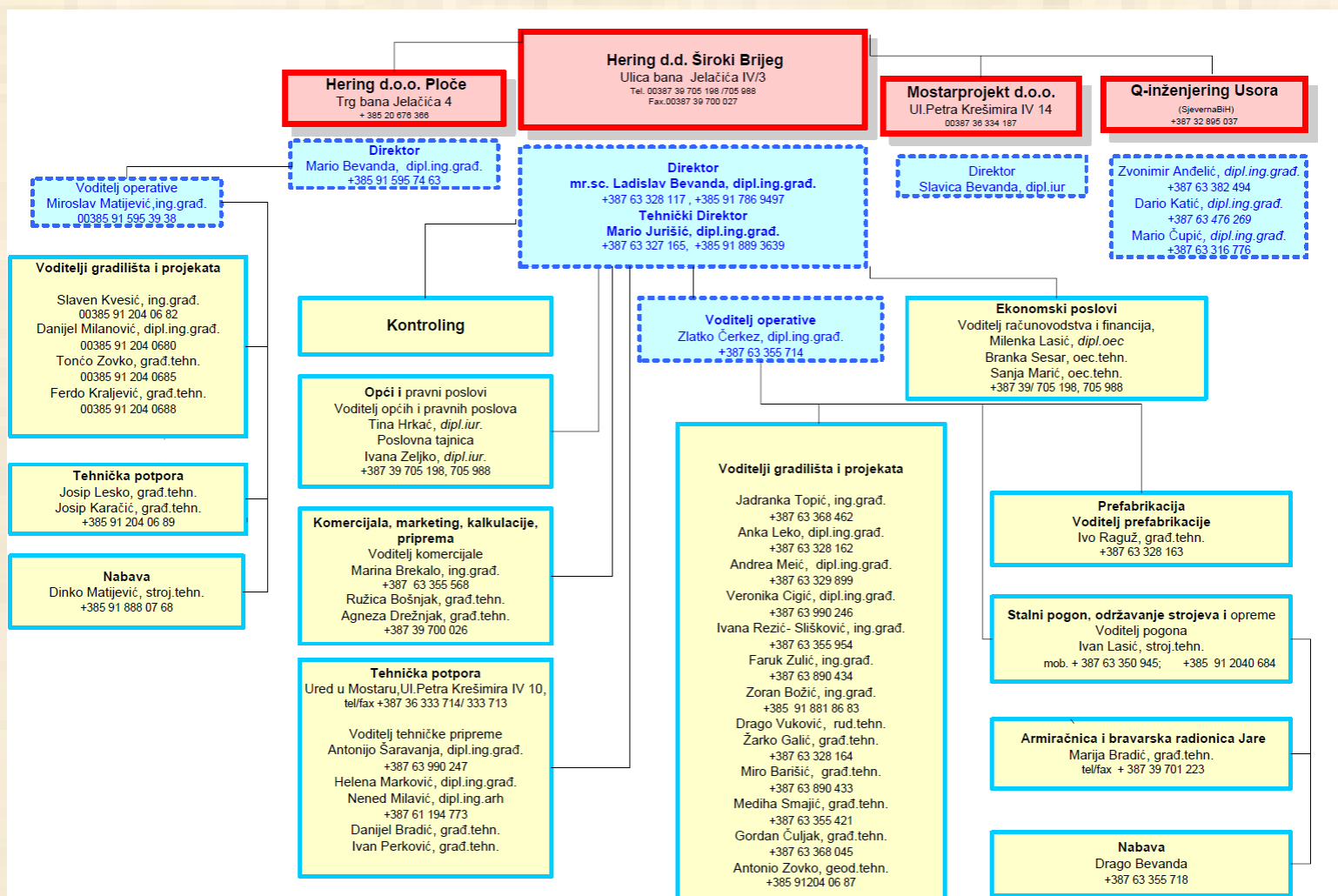
ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća 2006

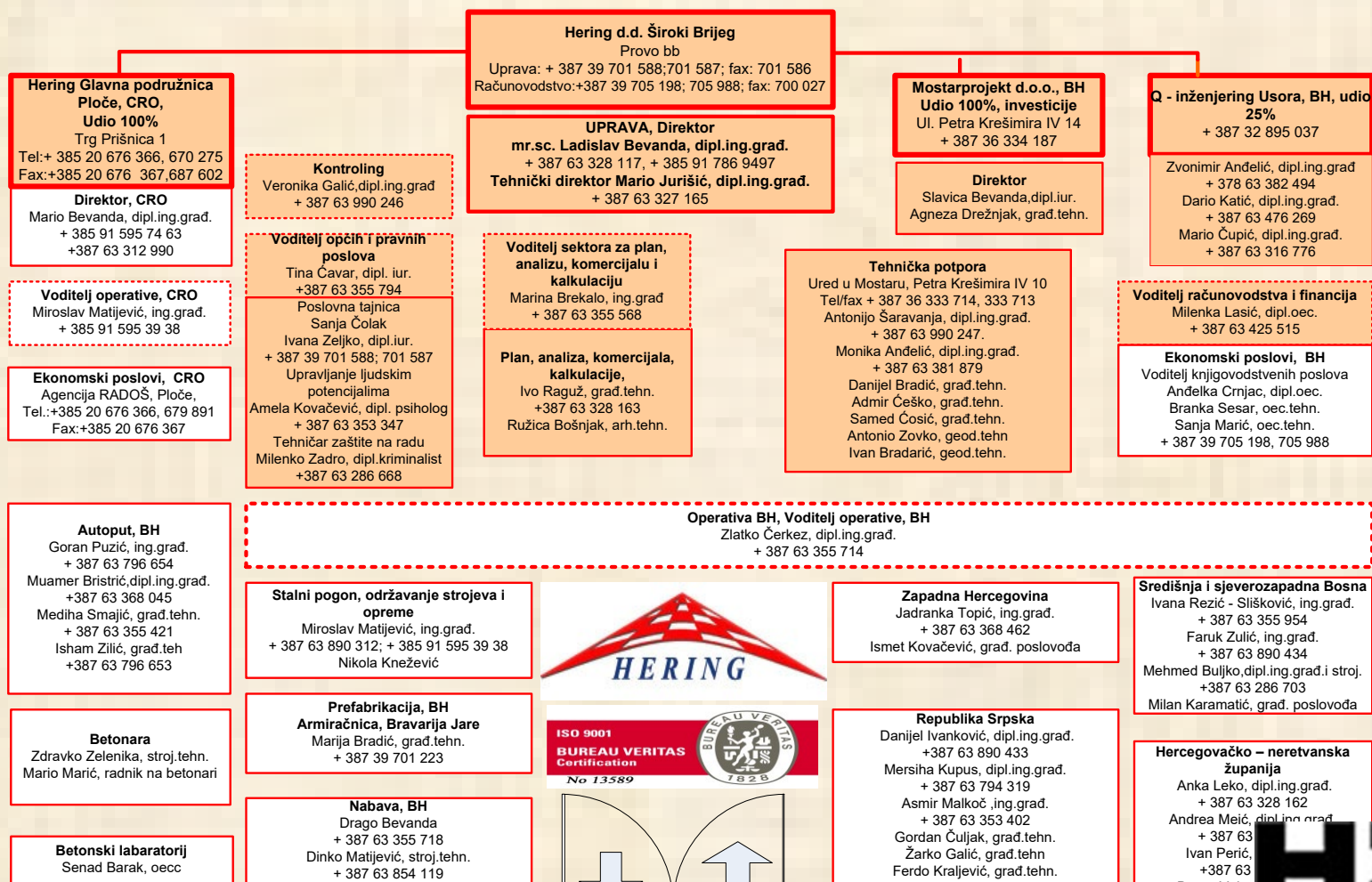
ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća - 2007

ALUMNI

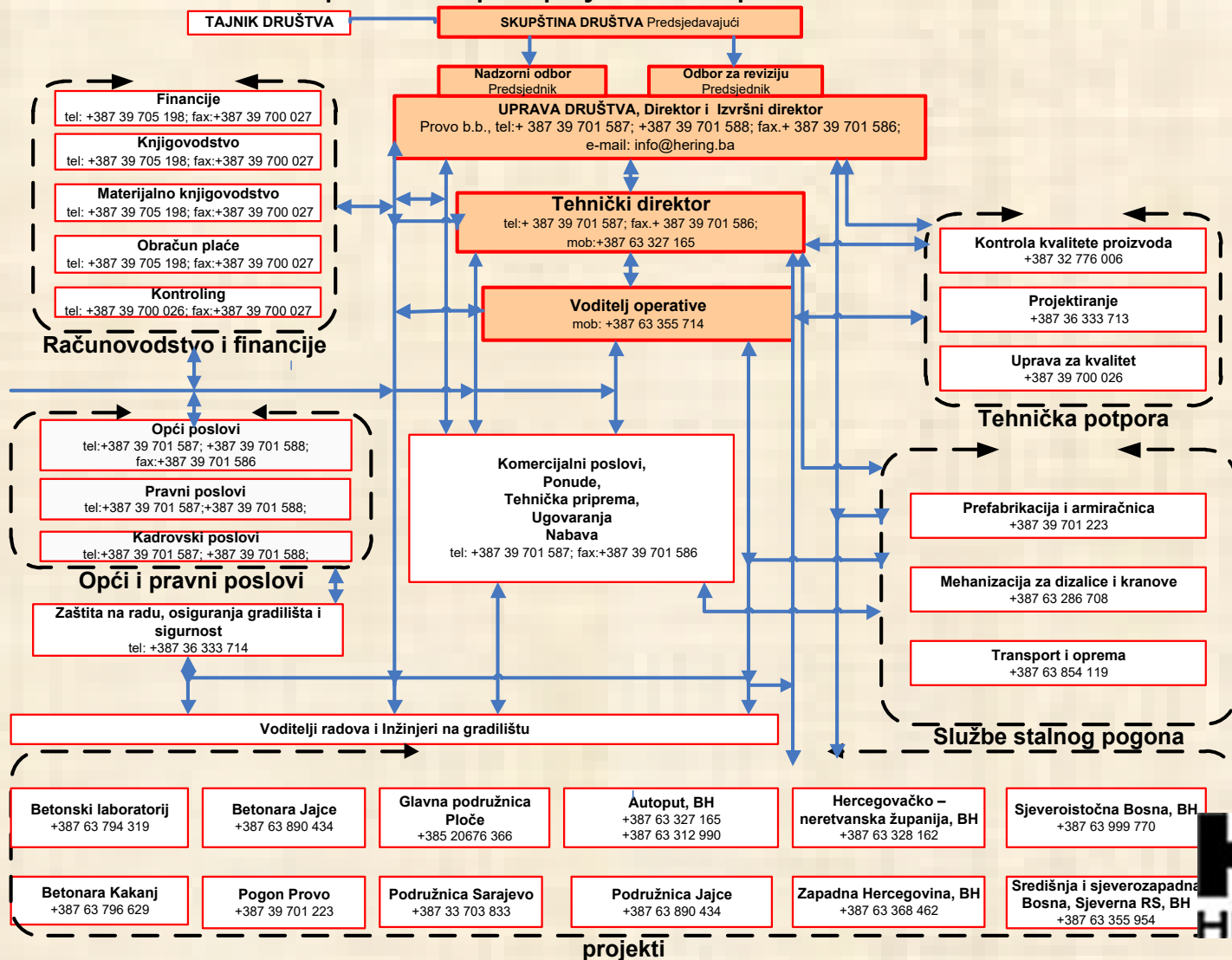
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća 2009

ALUMNI

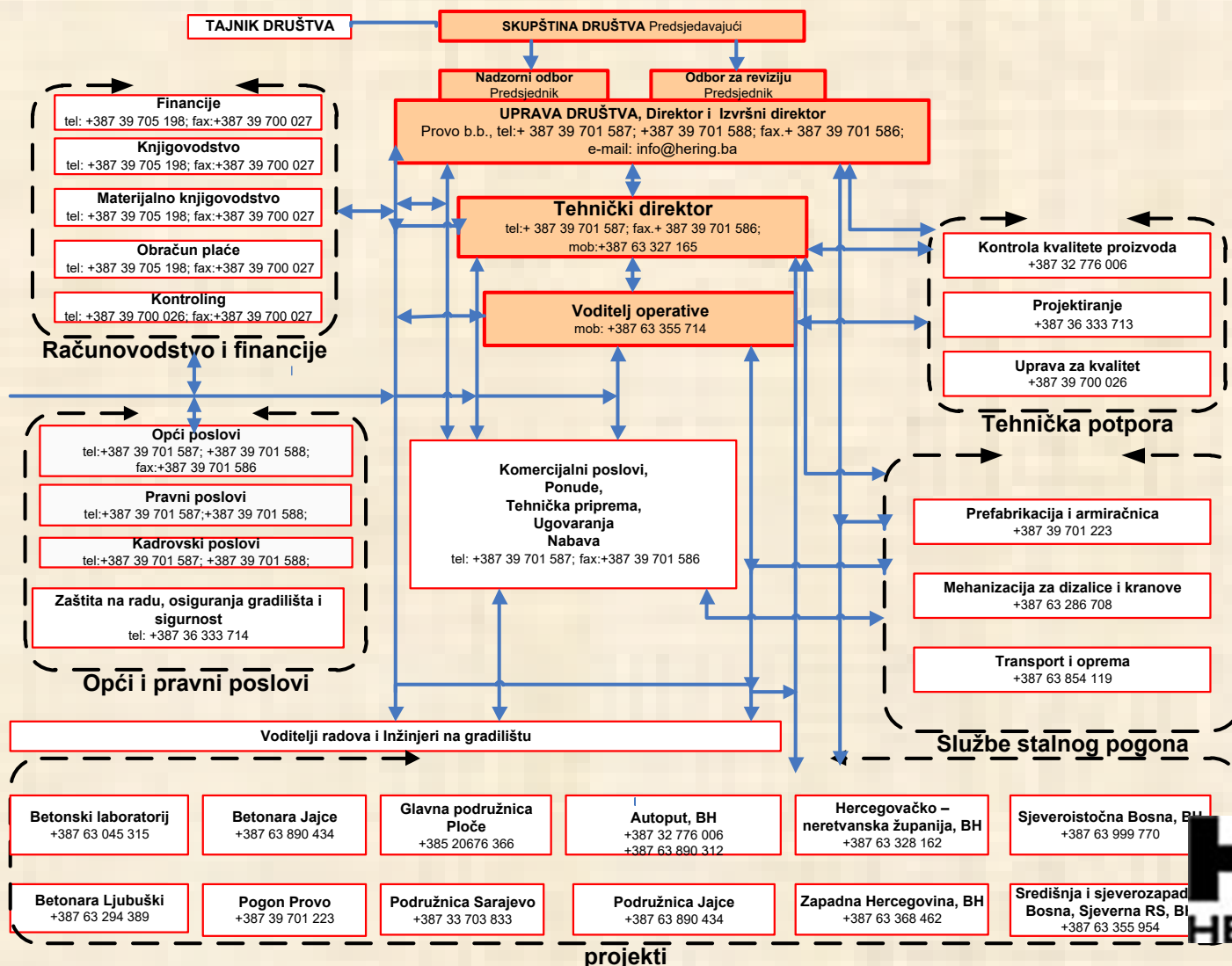
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća 2011-2012

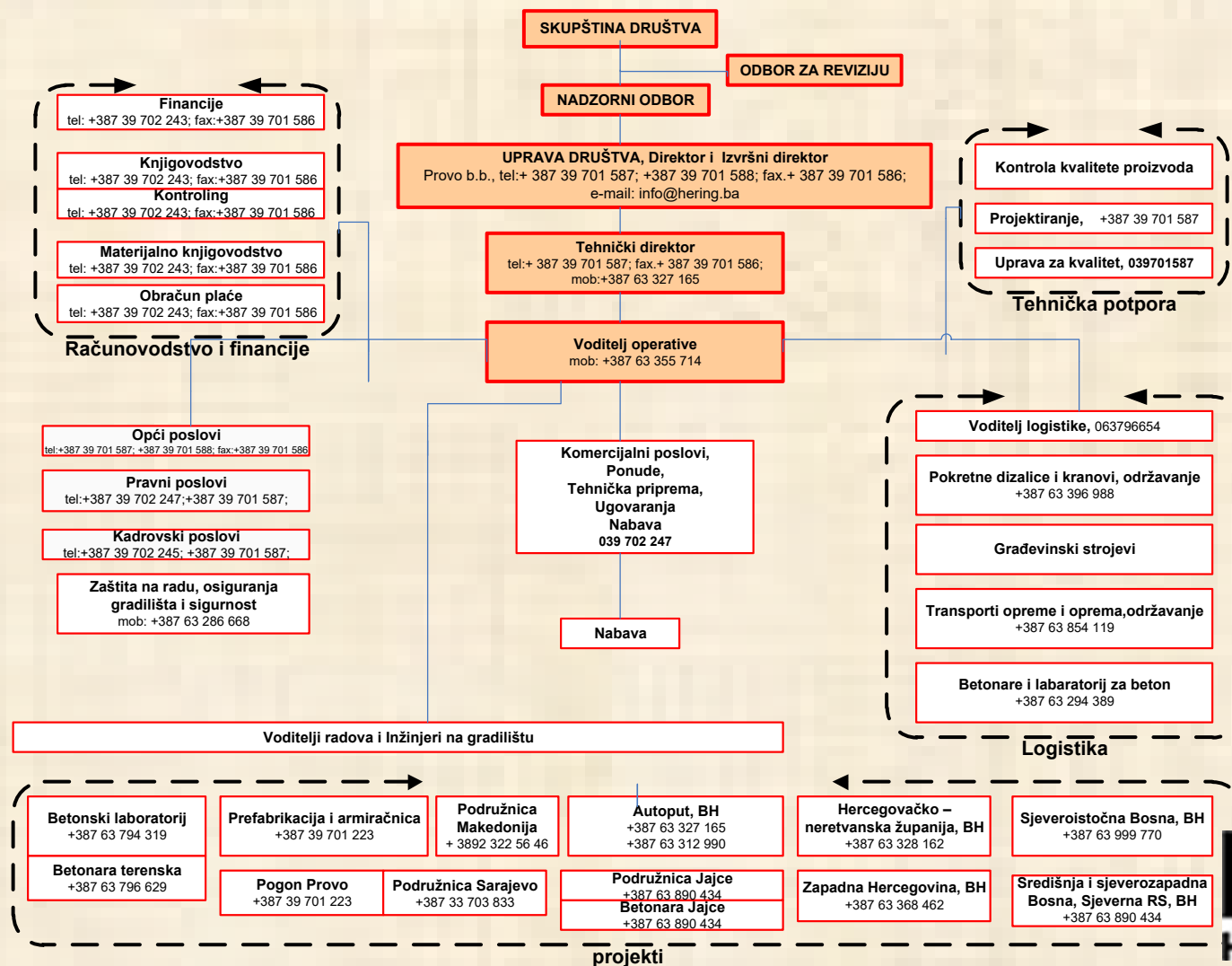
ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća 2013

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća 2015

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća 2018

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

	Klijenti					
	Domaći javni sektor	Domaći javni sektor	Domaći javni sektor	Domaći privatni sektor	Inozemni javni sektor	Inozemni privatni sektor
Potrebe koje treba zadovoljiti kod klijenata, kompetencijama poduzeća	Ceste i Autoceste	(elektroprivreda, elektroprijenos)	Infrastruktura (vodovod i kanalizacija)	npr. Sjemenarna, Nuić, Penava	npr. HAC, JPDP	npr. Siemens
Kvalitet						
Reference						
Tehnička osposobljenost						
Stručni kadrovi						
Poznavanje tehnologije						
Oprema						
Cijena						
Rok						
Financijska sposobnost						
Sigurnost na radu						
Zaštita okoliša						
Pravna regulativa						
Odobrenje podizvođača/dobavljača						
Politička podobnost						
Fleksibilnost						
Potreba za ubrzanjem radova						
Mobilnost (za strana tržišta)						
Poznavanje lokalnih prilika za strana tržišta						
Uvjeti rada uposlenika						
Poznavanje lokalnog jezika						
Poznavanje engleskog jezika						
Poznavanje inozemne pravne regulative						

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Javne nabavke su glavni izvori pribavljanja posla:

Svake godine javne vlasti u EU troše oko **14% BDP-a** na javnu nabavu. To iznosi više od 1,9 bilijuna eura. Javna nabava očito je važna za konkurentnost zbog svoje veličine.

Ovo je najnovija procjena, ne uključujući troškove komunalnih poduzeća. Bivše procjene, uključujući komunalnu nabavu, iznose oko **19% BDP-a EU-a**, tj. Oko 2,3 bilijuna eura

Izviješća EU 22.11.2017

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Stanje nabavki od osnutka do danas sa aspekta pribavljanja posla:

- 1991 do 1995, rat, neposredne pogodbe
- 1996 do 2003, poraće, nema ZJN, neposredne pogodbe
- 2003 do 2009, u primjeni ZJN, ali neizgrađeni sustavi kontrole i zaštite ponuđača
- 2009 do 2016, izgrađeni neefikasni sustavi kontrole i zaštite javnih nabavki, klijenteistički i korumpirani
- 2016 ... , BiH, RH, ide na bolje, možda jednom budu jednake šansa za svijetu bez klijentelizma i korupcije,

jer **“valja nama preko”**, također

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

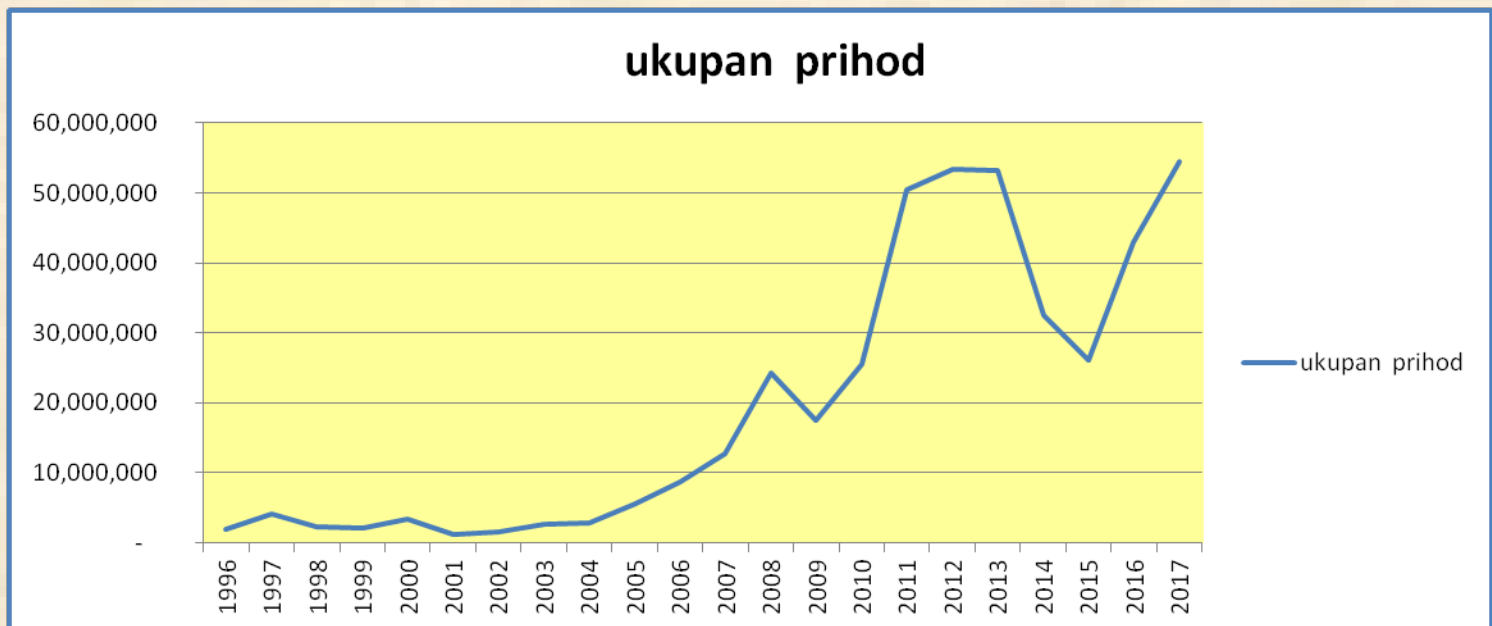
Stanje nabavki od osnutka do danas sa aspekta pribavljanja posla:

- od 2007 godine za projekte financirane iz međunarodnih financijskih institucija koriste se pravila nabavke prema njihovim preporukama za nabavke, u kojima oni ne odgovaraju za zakonitost procedure nabavki a isključena je primjena domaćeg ZJN!? (Počitelj i slično ...)
- 2018 pokrenuta inicijativa od AJN da se u projektima financiranim od međunarodnih financijskih institucija primjenjuje ZJN
- prethodna savjetovanja u postupcima JN - **novost**???

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

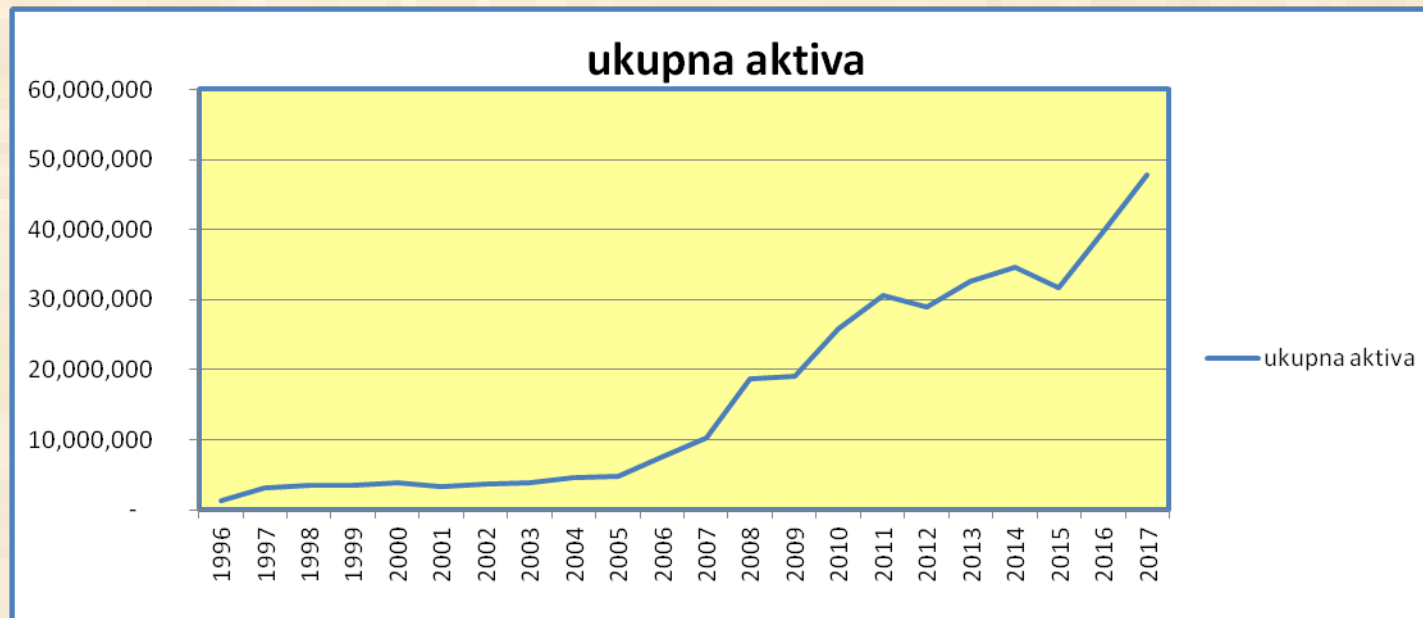
Pokazatelji poslovanja Hering-a dd Široki Brijeg

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

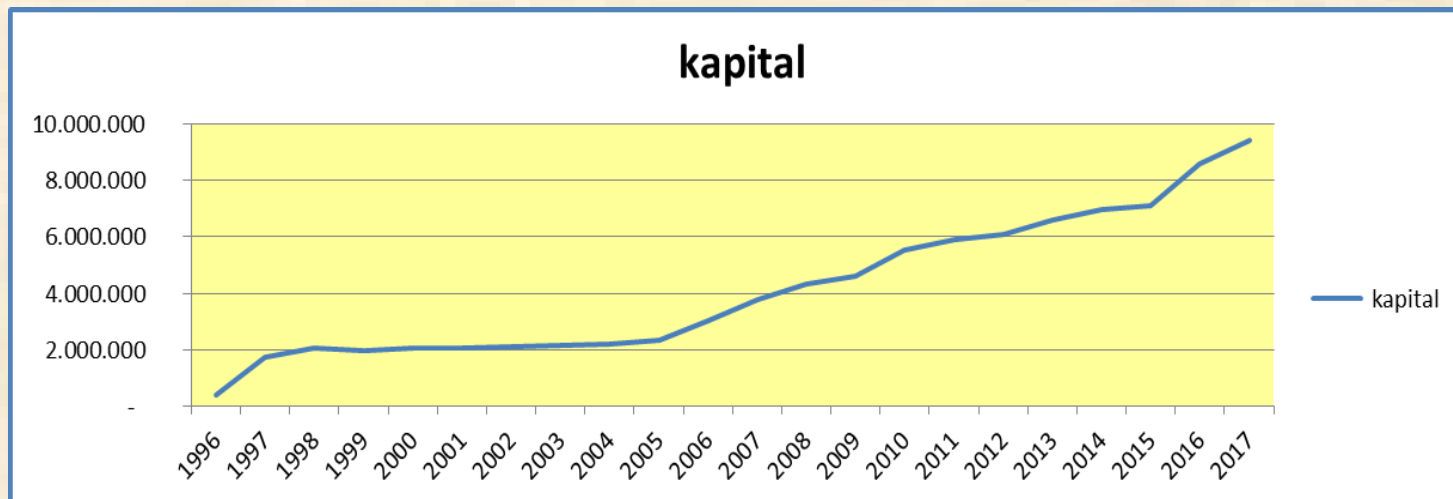
Pokazatelji poslovanja Hering-a dd Široki Brijeg

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

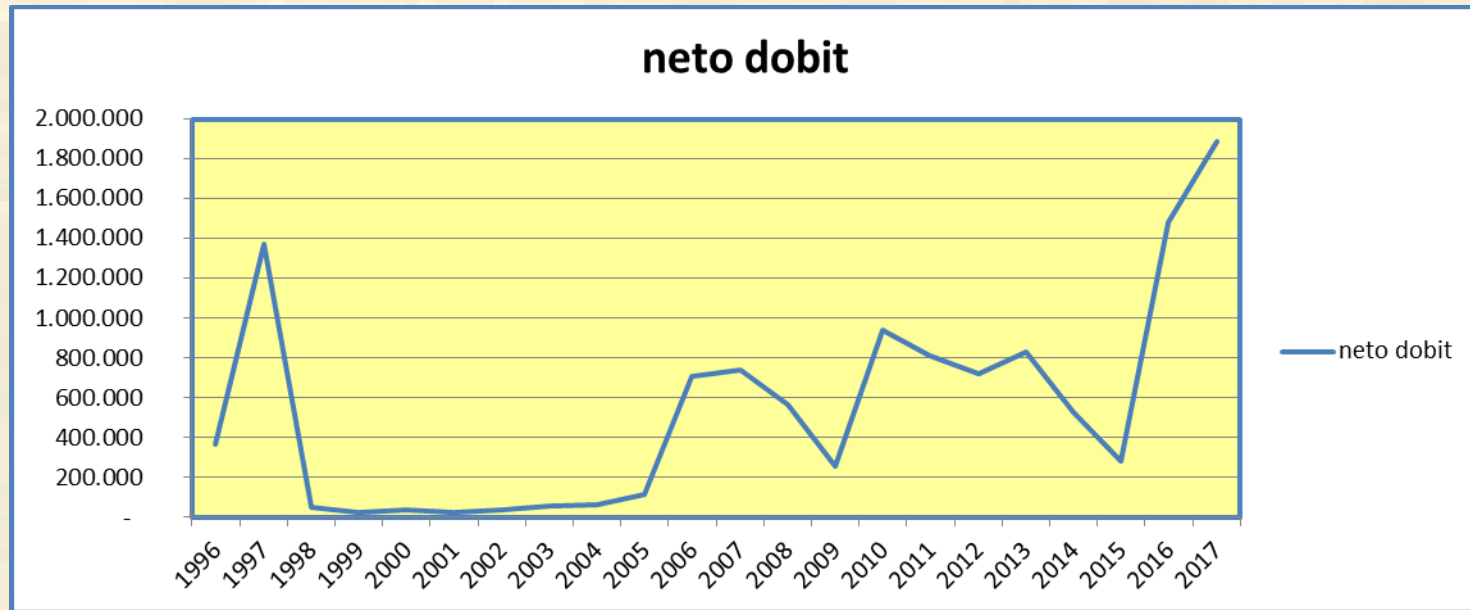
Pokazatelji poslovanja Hering-a dd Široki Brijeg

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

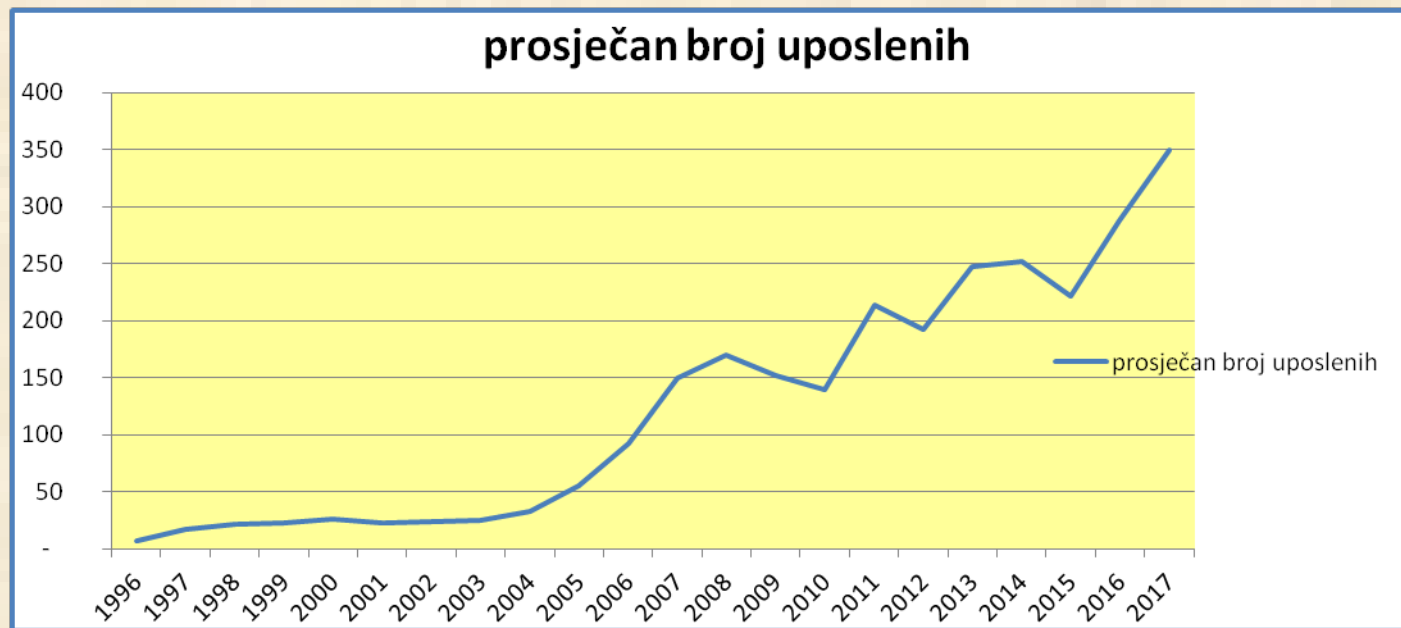
Pokazatelji poslovanja Hering-a dd Široki Brijeg

ALUMNI

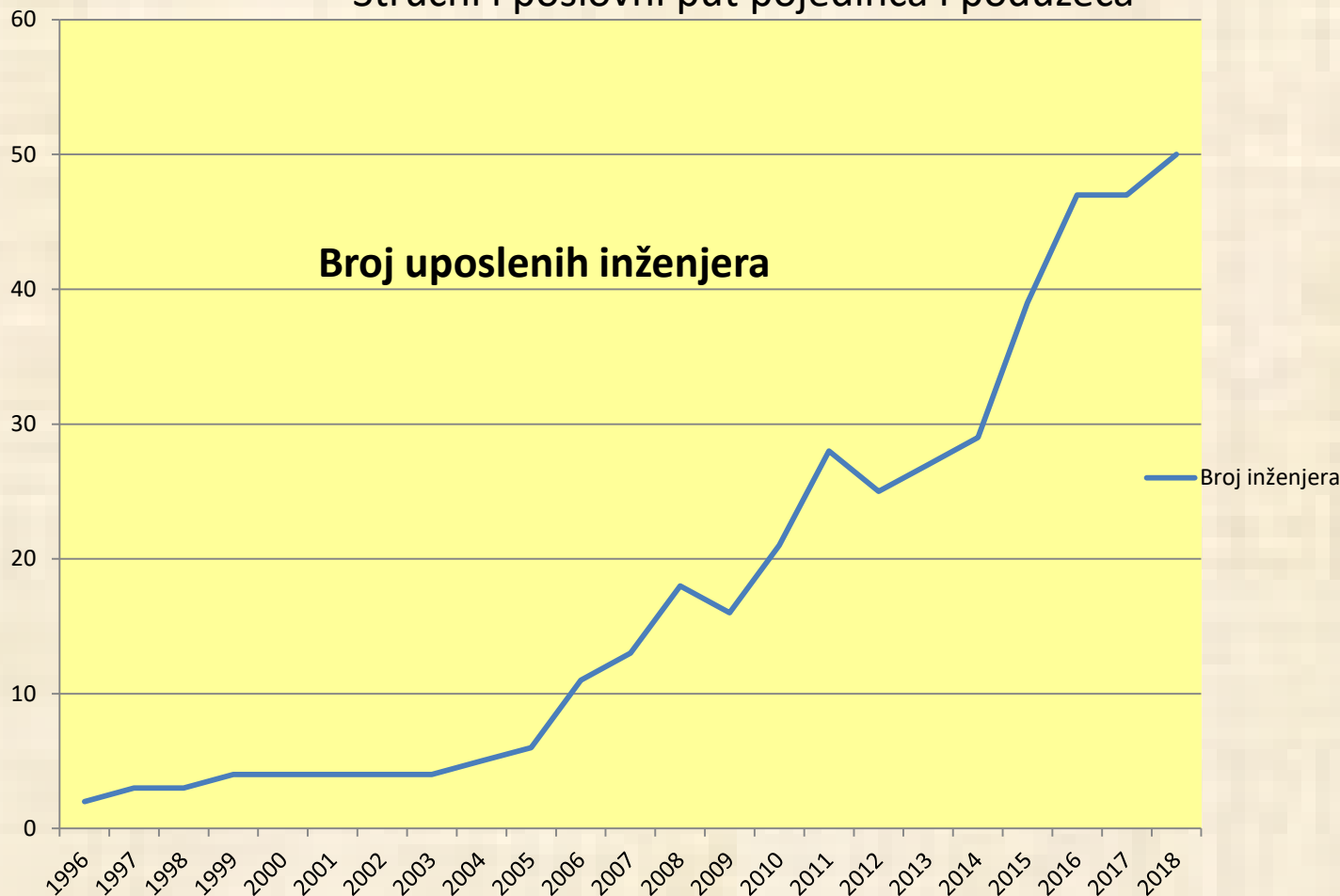
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Pokazatelji poslovanja Hering-a dd Široki Brijeg

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

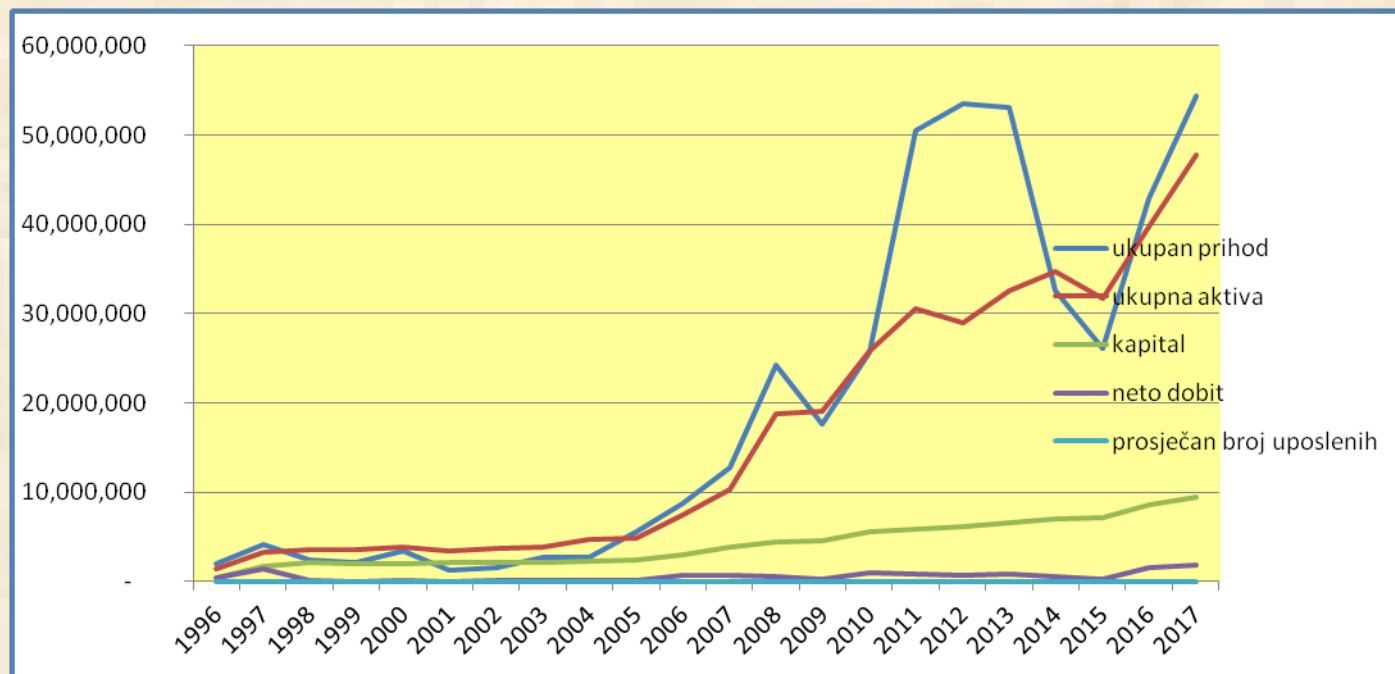
Mi smo **pravi tehnochrati** = temeljimo svoje odluke uglavnom na znanstvenim i tehničkim argumentima i ograničenjima, određenom problemu prilazimo samo sa stajališta svoje struke, zanemarujući ekonomska?, politička, kulturna i druga pitanja. (Wikipedia).

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Pokazatelji poslovanja Hering-a dd Široki Brijeg

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Sustav upravljanja kvalitetom, zaštitom okoliša, zdravlja i sigurnosti

ISO 9001 : 2008 (međunarodni sustav za upravljanje kvalitetom) 24.08.2009.

ISO 14001 : 2004 (međunarodni sustav upravljanja okolišem) 24.08.2011.

OHSAS 18001 : 2007 (međunarodni sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu)
24.08.2011.

Burou Veritas- Re-certifikacijom 14.07.2017. prelazimo:

ISO 9001 : 2015

ISO 14001 : 2015

OHSAS ostaje isti ali s naglaskom da smo trenutno u fazi tranzicije na sustav 45001 : 2018
ICS Sarajevo

Certificirali smo se također na sustav **SCCp** - 25.06.2018.

SCCp : 2011 (sustav za upravljanje zdravljem i sigurnošću na radu u naftnoj i petrokemijskoj industriji).

TUV Austria- U tijeku je ishodenje Industrijske **sigurnosne dozvole** od strane Državnog sigurnosnog organa (ministarstvo sigurnosti).

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rizici u projektima izvođenja radova

ISO s Definicija rizika

Definicija rizika ISO 31000 (2009) / ISO Guide 73: 2002

Rizik je "učinak neizvjesnosti na ciljeve".

PMI Definicija rizika prema 5. izdanju PMBOK® vodiča,

Projektni rizik je "neizvjestan događaj ili stanje koje, ako se dogodi, ima pozitivan ili negativan učinak na jedan ili više ciljeva projekta kao što su opseg, raspored, trošak ili kvaliteta".

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Zbog nesagledavanja **rizika** ili povjeravanja svoje sudbine u tuđe ruke? **propadaju gospodarska društva**, posebno u građevinarstvu, i to je za svakoga od nas koji smo takav poduhvat poduzeli, **vrlo izvjesno** svaki sat, svaki dan, svaki tjedan, mjesec, godinu:

Kako se najbrže propada?

Kako se najslabije propada?

Kako se najsigurnije propada? (P, G)

(bivši predsjednik GKF J.Lasić)

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Kako rizici utječu na građevinarstvo?

Izvođački građevinski projekti: Prvo se ne ostvaruju ciljevi u projektima.

Zatim se ne ostvaruju ciljevi u poslovnim sustavima koji realiziraju graditeljske poduhvate.

Stvaranje sigurnih troškova i nepouzdanih zarada (prihoda).

4 puta se planira realizacija građevinskih poduhvata: u glavi vlasnika projekta, na papiru dizajnera, u IPOG u svih ponuđača pri nuđenju, u GPOG u izvođača (prof. G. Bučar).

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Kako rizici utječu na građevinarstvo?

**Uglavnom s manjkom kompetencija i nepouzdanim ishodi sve nas poduzetnike putevi vode u
Praznovjerja, kupnju životnih i inih osiguranja, “Kupnju sigurnije budućnosti”, nerijetko
netransparentno poslovanje na rubu ili u korupciju,
pa propast**

Hidrogradnja, GP Put, Hercegovina, Vranica ... Ingra, Osijek Koteks, Viadukt, GP Dubrovnik, Industrogradnje,
Gortan, Konstruktor – inženjering, INGRA, Hidroelektra .. IGH, sutra Hering, gotovo da nema izuzetka.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

1998. Ujedinjenje Price Waterhouse i Coopers & Lybrand u svijetu radi stvaranja Pricewaterhouse Coopers (PwC). Inženjerska i građevinska analiza PwC- Globalnog ekonomskog kriminala **2014.** godine. **“Borba protiv korupcije i podmićivanja u građevinarstvu”**

49% - Gotovo polovica ispitanika koji izvješćuju o gospodarskom kriminalu kažu da to **uključuje podmićivanje i korupciju**. U građevinarstvu je najviša razina od bilo koje industrije.

76% - **pronevjere** su na vrhu je popisa vrsta gospodarskog kriminala koji su iskusili ispitanici u inženjeringu i graditeljstvu.

70% - Sedam od deset najozbiljnijih gospodarskih kriminalnih radnji pretrpjelih od inženjering i građevinskih **tvrtki počinili su “insajderi” (pojedinci sa pristupom nejavnim informacijama, trgovanje povjerljivim informacijama i utjecajem)**

Stoga je lepeza poduzetnika u građevinarstvu vrlo šarolika i

često izostaju građevinski inženjeri, još uvijek.

Kategorije poslovnih rizika inženjering i građevinskih poduzeća – rizici iz poslovnog okruženja

a) izmjene zakonodavstva, propisa, prilagodbe, regulativa (1)
b) mogućnost pristupa kreditima 2
c) spor oporavak, dvostruki učinak recesije, dupli nakon kratkog oporavka 3
d) problemi u upravljanje talentima, fluktuacija, obrazovanje, obučavanje 4
e) tržišta u nastajanju, tranzicija 5
f) aktivnosti na rezanje troškova 6
g) novi netradicionalni suradnici, novi poslovni modeli 7
h) ekologija, energetska učinkovitost, regulacija zaštite okoliša 8
i) trend socijalno prihvatljivog i društveno odgovornog poslov. 9
j) spajanja, ulaganja i akvizicije 10
k) nemogućnost inoviranje, inovacije 11
l) izmjene u održavanju infrastrukture, izmjena ulaganja u infrastrukturu ,u javne radove 12
m) rizik novih tehnologija, koliko uvođenje novih tehnologija može utjecati na poslovanje 13
n) porezni rizik, rizik promjene poreske politike 14
o) pritisci cijena – pad/rast cijena uslijed raznih uzroka (15)

Utjecaj uvjeta ugovora za graditeljstvo (FIDIC 99)

Dobavljačeva procjena troškova

Tablica 4.1: Uvjeti ugovora za gradnju (FIDIC 99)

Uzroci rizika i rizici koji izvođači uglavnom nemaju prava na kompenzacije

1.9 Zakašnjeli nacrti ili upute

Odgođeni Crteži ili upute zbog izvođača krivnje

2.1 Pravo pristupa na gradiliste

Neuspjeh poslodavca da dobije pravo pristupa (uzrokovano greškom ili zakašnjenjem izvođača)

4.1. Opće obveze Izvođača

Gubitak ili oštećenje dokumenata izvođača

Privremeni gubitak ili oštećenje radova

Nedostupnost roba, potrošnog materijala itd

Greške u stalnim radovima projektiranom (dizajniranim) od izvođač

4.2. Sredstvo osiguranja za dobro izvršenje

Propust Izvođača da ispravi nedostatke u roku od 42 dana od zahtjeva

Neuspjeh produženja valjanost jamstva za dobro izvršenje

Neuspjeh izvođača da plati poslodavcu dogovoreni ili dosudjeni iznos u roku od 42 dana od dogovora

Poslodavac ima pravo da raskine ugovor prema 15.2.

Utjecaj uvjeta ugovora za graditeljstvo (FIDIC 99)

Dobavljačeva procjena troškova

Tablica 4.1: Uvjeti ugovora za gradnju (FIDIC 99)

Uzroci rizika i rizici koji izvođači uglavnom nemaju prava na kompenzacije

4.4 kooperanti

Greške ili pogrešno činjenja podizvođača nedostatci dobavljača

4.7 Iskolčenja

Pogreške u pozicijama, razina, dimenzija ili plavcima, trasama, poravnanjima

4.8 Sigurnosne procedure -Postupci zaštite na radu

Nepoštivanje sigurnosnih propisa - propisa zaštite na radu

4.10 Podaci o gradilištu

propusti koji se odnose na oblik i prirodu gradilišta, uključivo i ispodpovršinske uvjete, hidrološke i klimatske uvjete, , ...

4.14 Izbjegavanje ometanja

Izbjegavati ometanje u udobnosti građanstva, javnog posjeda ili posjeda narucitelja

4.16 Prijevoz sredstava, robe (dobara)

gubitak robe ili oštećenja tijekom transporta

Ceste i mostovi oštećenje tijekom transporta

Oprema za 4.17 izvođača

Gubitak oprema izvođača ili oštećenja

A L U M N I

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Utjecaj uvjeta ugovora za graditeljstvo (FIDIC 99)

Dobavljačeva procjena troškova

Tablica 4.1: Uvjeti ugovora za gradnju (FIDIC 99)

Uzroci rizika i rizici koji izvođači uglavnom nemaju prava na kompenzacije

4.18 Zaštita okoliša

propusti u zaštiti okoliša

4.20 poslodavca oprema i besplatne materijale

Gubitak oprema poslodavca ili oštećenja dok je pod nadzorom izvođača

4.22 Sigurnost i sigurnosne mjere na gradilištu

Neovlaštenog ulaska na gradilište

4.24 Iskopine - Fosili ostatci

Gubitak iskopina - Fosilnih ostataka ili oštećenja.

6.1 Angažman zaposlenika i radne snage

Nedostupnost radne snage, osoblja i oprema

6.11 neodgovarajuće, nepropisno ponašanja

nezakonito, buntovnički ili nasilničkog ponašanja od strane izvođačeva osoblja

7.1 Način izvršenja, izvošenja radova

Nedostaci u izvođačevoj proizvodnji (ugradjuje kupljene sirovine) ili proizvodnji (ne nabavlja sirovine izvana, sama ih proizvodi)

7.4 Ispitivanje

Dodatna ispitivanja

Utjecaj uvjeta ugovora za graditeljstvo (FIDIC 99)

Dobavljačeva procjena troškova

Tablica 4.1: Uvjeti ugovora za gradnju (FIDIC 99)

Uzroci rizika i rizici koji izvođači uglavnom nemaju prava na kompenzacije

7.5 Odbijanja

Odbijanje postrojenja, materijala ili izrada

7.6 Otklanjanje nedostataka

Nepoštivanje uputa inženjera

8.4 produljenja roka za završetak (samo roka, bez prava naknade troskova, i štete)

Iznimno nepovoljni klimatski uvjeti

Nedostupnost osoblja ili robe uzrokovan epidemijom

Nedostupnost osoblja ili robe uzrokovan vladinim akcijama

Kašnjenje, smetnja ili prevencija uzrokovana od strane poslodavca

8.5 Kašnjenje koje uzrokuju vlasti

Nepredviđeni prekid ili kašnjenje koje uzrokuju vlasti

8.7 naknada štete uzrokovane kašnjenjem

kašnjenje sa testovima za završetak radova

Kašnjenje sa dovršetkom radova iz ugovora

8.8 Obustava rada

Obustava radova je odgovornost izvođača

Utjecaj uvjeta ugovora za graditeljstvo (FIDIC 99)

Dobavljačeva procjena troškova

Tablica 4.1: Uvjeti ugovora za gradnju (FIDIC 99)

Uzroci rizika i rizici koji izvođači uglavnom nemaju prava na kompenzacije

8.9 Posljedice obustave radova (izvođač nema pravo na naknadu)

Izvođača dizajn, pogreske u kvaliteta izrade i materijalu, za vrijeme obustave
Neuspjeh zaštite, skladištenja ili osiguranja djela radova za vrijeme obustave

9.2 Zakašnjeni testovi

Ako se ne izvrši testove na završetku

9.4 Neuspjeli prolasci testova po završetku

Ugovor smanjenje cijena zbog nemogućnosti da se prođu (zadovolje) testove na završetku

11.2 Troškovi otklanjanja nedostataka

Pogreške izvođačevog dizajna

Postrojenja, materijala ili izrade nisu u skladu s ugovorom

Nepoštivanje obveze

11.4 Propust da se otklone nedostaci

Propust da se otklone nedostaci

11.5 Uklanjanje radova sa nedostatkom (neispravnog rada)

Povećati iznos jamstva za izvršenje radi uklanjanja neispravnih radova

11.6 Dodatna ispitivanja

Ponavljanje testa nakon otklanjanja nedostataka

13.1 Pravo na izmjene

Prekida radova zbog varijacija

Utjecaj uvjeta ugovora za graditeljstvo (FIDIC 99)

Dobavljačeva procjena troškova

Tablica 4.1: Uvjeti ugovora za gradnju (FIDIC 99)

Uzroci rizika i rizici koji izvođači uglavnom nemaju prava na kompenzacije

14.6 Izdavanje privremene situacije za plaćanje

Uskraćivanje Privremena potvrda za plaćanje

15.2 Raskid od strane poslodavca

raskid ugovora od strane poslodavca

17.1 Obeštećenja, odštete, naknade

Tjelesnih ozljeda, bolesti, bolesti ili smrti - obvezna, bez obzira da li je njegova krivnja, izvođačeva
Svaka nekretnina (stvarne ili osobne) oštećenje ili gubitak, ako ima izvođačeve krivnje, propust

17.2 izvođača briga za radove

Gubitak dokumenata izvođača ili oštećenja, u vrijeme dok je briga ivodjaceva, do TOC, taking over certificate

Radovi ili robe gubitak ili oštećenje, isto

17.5 intelektualnog i industrijskog prava vlasništva

Povreda prava intelektualnog i industrijskog vlasništva, naknada izvođača prema bilo kojoj oštećenoj strani

19.4 Posljedice više sile

Prirodne katastrofe

20.1. potraživanja Izvođačeva

Neuspjeh da se dade obavijest o zahtjevu u roku od 28 dana

20.3 Neuspjeh da se složite za DAB-a

Neuspjeh da se imenuje člana DAB

Kategorije projektnih rizika u izvođenju radova

Obilježja projekta gradnje koja utječu na rizik troškova

Tehnologija
Rokovi
Mogućnosti Podizvođača
Sučeljavanja-jaz resursa
Sigurnost
Okoliš
Učešće državne regulative
Političko viđenje
Broj Ključnih sudionika
Kompleksnost projekta
Resursi/Radne snage/Produktivnost
Broj Lokacija/Gradilišni pristup/ Vlasništvo gradilišta
Financiranje/Utjecaj na troškove
Veličina/Tip Izgradnje-aspekt otpada/okoliša/sigurnosti
Potrebe kvalitete
Javno učešće
Programi odvijanja

Kategorije projektnih rizika u izvođenju radova

Eksterni izvori

PRAVNI
POLITIČKI
EKONOMSKI
SOCIJALNI
PRIRODNI

Interni izvori

UPRAVLJANJE
TEHNIČKA DOK.
LJUDSKI FAKTOR
OPSKRBA, LOGISTIKA
UGOVARANJE

Kategorije projektnih rizika u izvođenju radova

N0. Kategorija rizika

1 Dizajn

- a. Zakonodavstvo i postupci administracije
- b. Projektna dokumentacija
Tehnička dokumentacija

Tehnička rješenja
Procjene troškova
Re-dizajn, preprojektiranje
Dizajner, projektant

2 dozvole

- a. Zakonodavstvo
- b. Administrativna kašnjenja

3 izgradnja

- a. nabavka
- b. Natječajni proces
- c. Političke promjene
- d. Geotehničke promjene dizajna
- e. Detaljne promjene dizajna
- f. Vremenski kašnjenja Izvođača
- g- Promjene opsega sponzora / poslodavca

4 Poslovanje/Business

- a. Odluke / promjene poslovnih modela sponzora / poslodavca
- b. Političke promjene
- c. Zakonodavstvo i administrativne promjene

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Poslovni put Hering-a dd Široki Brijeg

VIŠENAMJENSKA GRADSKA DVORANA U SKLOPU ŠRC VIŠNJIK U ZADRU

Investitor: LAVČEVIĆ-INŽENJERING d.o.o. SPLIT
Vrijednost radova: 11.362.816,84 KM s PDV-om
Uloga u ugovoru: Izvođač radova
Godina: 2004-2008

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
 Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Dvorana Višnjik u Zadru

NO.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	Usvajanje novih propisa i zahtijeva za terene (podloge) i sjedala tražili su obvezu izmjene projektne dokumentacije.
b.	Projektna dokumentacija	
	Tehnička dokumentacija	Nekorektna tehnička dokumentacija tražila je izmijenjeni projekt u odnosu na početni. To je prouzročilo izmjenu konstrukcijskog rješenja, izradu nekoliko projekata tehnologije građenja viška kao i u konačnom veću cijenu objekta u odnosu na budžetom predviđeni iznos. Ovo je pomjerilo i početak izvođenja radova za 6 mjeseci.
	Tehnička rješenja	Dogodio se rizik da je nekorektno tehničko rješenje uzeto kao osnova za procjenu cijene koštanja.
	Procjene troškova	Naš ugovor je završio u budžetu (odnos nas i Lavčevića) ali ukupni ugovor je tražio izmjenu projekta, izmjenu projekta tehnologije i veću cijenu objekta otprilike za cijenu čeičnog dijela kupole. Sve oko 9 mil€
	Re-dizajn, preprojektiranje	Prilagodba tehničke dokumentacije, mijenjanje projekta tražilo je dodatnih 6 mjeseci i više
2	dozvole	
a.	Zakonodavstvo	Izmjena građevne dozvole
b.	Administrativna kašnjenja	Revidenti su uočili nedostatke i tražili drugo projektno rješenje konstrukcije
3	izgradnja	
c.	Političke promjene	Političko štíćenje projektanta prouzročilo je izmjenu tima za nadzor i pomjerilo početak procesa građenja.
d.	Geotehničke promjene dizajna	
e.	Detaljne promjene dizajna	Uspješno praćenje varijacija- izmjena
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Radovi izvršeni u ugovorenim rokovima, osim početnog kašnjenja
g-	Promjene opsega sponzora / poslodavca	promjena projektnog zadatka, prilagodbe, odgode početka radova za 6 mjeseci, vrijednost dodatnih radova od oko 9 mil €.
4	Poslovanje/Business	

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Izgradnja mosta Svilaj preko rijeke Save

Investitor: Hrvatske autoceste doo i Ministarstvo prometa i komunikacija BiH

Vrijednost radova: **22.308.022,34 EUR**

Uloga u ugovoru: Podizvođač, pa glavni Izvođač radova

Godina: 2016-

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Most Svilaj

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	Propadanje Glavnog partnera, Viadukt d.d.; manji partner HERING preuzima cjelokupan Ugovor ,posebno istaknuti realizacija radova u drugoj državi i ugovaranje obima posla za čeličnu konstrukciju
b.	Projektna dokumentacija	
	Tehnička dokumentacija	Kašnjenje za radova 8 mjeseci, Trošak rada unutar dogovorenog iznosa, provedena optimizacija, nesprovođenje zahtjeva sliva rijek Save i statističkih podataka
	Tehnička rješenja	Spregnuta čelična konstrukcija , dok je čelična industrija u kolapsu i nekonkurentnosti
	Re-dizajn, preprojektiranje	Re-dizajn ne sprovodljiv iako terenski uvjeti prikazuju stvarno stanje ; sprovođenje sa konfliktom i na rizik Izvođača.
3	izgradnja	
d.	Geotehničke promjene dizajna	Nedovoljno početno geotehničko ispitivanje, Prekoračenje proračuna od cca. Proširenje od 5 % i 8mjeseci.
e.	Detaljne promjene dizajna	Uspješno praćenje varijacija, zahtjeva i potraživanja o ugovoru za radove iz dijelova , povećanje obima radova na čeličnoj konstrukciji
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Radovi izvršeni u ugovorenim rokovima za sada

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Izgradnja nadvožnjaka preko željezničke pruge i magistralnog puta M-4 Prijedor-Novi grad

Investitor: **JP PUTEVI REPUBLIKE SRPSKE d.o.o.**

Ukupna Vrijednost radova: 3.673.674,26 KM s PDV-om

Udio Heringa: 1. 917.761,47 KM s PDV-om

Uloga u ugovoru: partner u Grupi ponuđača

Godina: 2014- 2015

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rizici u izvođenju radova:

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
b.	Projektna dokumentacija	
	Tehnička dokumentacija	Kašnjenje za radove 10 mjeseci, Trošak rada unutar dogovorenog iznosa, provedena optimizacija
		Izmjena rješenja (nivelete) iznad željezničke pruge, nesprovođenje zahtjeva ŽRS
	Tehnička rješenja	Rizik se nije dogodio , investitor produžio vremenski rok za trajanje izmjene od strane Projektanta
2	dozvole	
b.	Administrativna kašnjenja	Uvjeti recenzenata promijenili su glavni projekt u odnosu na projekt iz natječaja ?????
3	izgradnja	
e.	Detaljne promjene dizajna	Uspješno praćenje varijacija, zahtjeva i potraživanja o ugovoru za radove izmjena-kasna realizacija naplate nakon 10 mjeseci od okončanja radova
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Radovi izvršeni u ugovorenim rokovima uspješno produženi bez penala
g-	Promjene opsega sponzora / poslodavca	Odgode početka radova za 3 god ; Potpis Ugovora i uvođenje Izvođača u posao

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Glavni remont pruge i rehabilitacija tunela Ivan, na željezničkom koridoru Vc Sarajevo Bradina

Investitor: JP ŽELJEZNICE FEDERACIJE BIH

Vrijednost izvedenih radova: 21.725.070,54 EUR

Udio Heringa: 3.030 492,09 EUR

Uloga u ugovoru: partner u Grupi ponuđača (JV GCF –HERING)

Veljača 2015- Prosinac 2016

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Glavni remont pruge i rehabilitacija tunela Ivan, na željezničkom koridoru Vc Sarajevo Bradina

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	Usklađenost zakonodastva FBH i FIDIC; strani izvođač, strani konzultant
b.	Projektna dokumentacija	
	Tehnička dokumentacija	Kašnjenje za radove 12 mjeseci; Trošak rada unutar dogovorenog iznosa, provedena optimizacija
	Tehnička rješenja	Rizik se nije dogodio samo na dijelu Ugovora; tunela Ivan. Izvođač je u sklopu Ugovornog troškovnika imao stavku za izradu tehničkog rješenja sanacije
	Procjene troškova	Procjena troška je povećana za 20 %
	Dizajner, projektant	Kašnjenje novog projekta zbog ispravaka natječajne dokumentacije uvjetovanog odobrenjem ŽFBiH, konstantni dodatni zahtjevi, kompleksna struktura sprovođenja
2	Dozvole	
a.	Zakonodavstvo	Izmjene i dopune zakona (u 2008. godini) .; usklađivanjem sa FIDICom
b.	Administrativna kašnjenja	Glavni izvođač GCF SPA Italija , nepoznavanje procedura države BiH, nepripremljenost
3	Izgradnja	
a.	nabavka	Početno kašnjenje ponude za konzultantske usluge uslijed usklađivanja lokalne prakse s zahtjevima kreditora, investitora
b.	Natječajni proces	Korištenje smjernica za nabavu usluga kreditora pružale su izravno ugovaranje redizajniranja za Tunel Ivan;
c.	Političke promjene	Izmjene vlasti u ŽFBH ,; sprovođenje Ugovora ili izmjene svakako otežano
d.	Geotehničke promjene dizajna	Nedovoljno početno geotehničko ispitivanje, Prekoračenje proračuna od cca. Proširenje od 20% i 12 mjeseci.
e.	Detaljne promjene dizajna	Uspješno praćenje varijacija, zahtjeva i potraživanja o ugovoru za radove u Tunelu Ivan
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Radovi izvršeni u ugovorenim rokovima;Iz Izmjene rješenja sprovedeno legalno produženje roka
g-	Promjene opsega sponzora / poslodavca	promjena projektnog zadatka, prilagodbe, odgode početka radova za 6 mjeseci, vrijednost dodatnih radova od oko 0,5 mil €.
4	Poslovanje/Business	
b.	Političke promjene	Promjena koncepta izgradnje tunela Ivan .Uvjetovana od strane državnih tijela, umjesto financiranja iz kredita sponzora
c.	Zakonodavstvo i administrativne promjene	Izmjene i dopune relevantnih zakona (koncesija, javne nabave itd.)

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rekonstrukcija rudarskog kompleksa Vihovići-Mostar II

Investitor: Grad Mostar

Vrijednost izvedenih radova: 3.315.074,72 KM

Uloga u ugovoru: Glavni izvođač

Svibanj 2014-svibanj 2015

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rizici u izvođenju radova: Rekonstrukcija rudarskog kompleksa Vihovići-Mostar II

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
b.	Projektna dokumentacija Tehnička dokumentacija	Problem nedovoljno dobro urađenog projekta od strane Investitora; Nedovoljno prethodno ispitivanje terena, gdje se u fazi ponude nije mogao ni približno odrediti postotak iskopa, koje je prethodno potrebno minirati. U našem slučaju je dobro napravljen plan miniranja, kojeg je nadzor usvojio i prihvatio miniranje prema našem planu.
2	Dozvole	
a.	Zakonodavstvo	Problem projekta, koji u startu nema građevinsku dozvolu; Rok produžen za pola godine, vrijeme koje je trebalo Investitoru da dobije dozvolu; Rizik: Nedovoljna angaziranost Investitora po pitanju papirologije, odnosno procesa dobivanja dozvole
3	Izgradnja	
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Radovi završeni prije roka; Dobar odabir podizvođača ("Zadruga"); Rizik je mogao biti odabir lošijeg podizvođača i predug vremenski period podugovaranja podizvođača

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Izgradnja proizvodno-poslovnog objekta „Pakirni centar Sjemenarna“

Investitor: Sjemenarna doo Široki Brijeg
Vrijednost izvedenih radova: 2.537.140,48 KM
Uloga u ugovoru: Glavni izvođač
Veljača 2016. – svibanj 2018.

A L U M N I
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
 Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rizici u izgradnji: Izgradnja proizvodno-poslovnog objekta „Pakirni centar Sjemenarna“

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
b.	Projektna dokumentacija	
	Tehnička dokumentacija	Problem, trošak rada projektiranja uključen u ugovoren iznos, a u stvarnosti se dogodili veliki naknadni radovi, odnosno Aneksi ugovoru, gdje se opseg posla povećao dva puta
	Dizajner, projektant	Konstantne izmjene Investitora u tijeku gradjenja
3	izgradnja	
a.	nabavka	Problem je u startu bio nedostatak radne snage i opreme za veliko gradilište; Radna snaga i oprema preraspoređena na gradilišta s većim prioritetom; Problem odabira kvalitetne radne snage za rad na visini; Problem osiguranja radnika kod montaže elemenata na velikoj visini; Veće osiguranje bi zahtjevalo i veće jedinične cijene
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Nerealan rok u odnosu na opseg posla
g-	Promjene opsega sponzora / poslodavca	Konstantne izmjene projektnog zadatka od strane Investitora

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Investitor: OPĆINA ČAPLJINA

Uloga u ugovoru: Vodeći Partner u zajedničkom poduzetništvu (JV HERING-VIADUKT)

Izgradnja vodosprema i crpnih stanica Čapljina

lipanj 2014-ožujak 2016

LOT1 Dubrave 3.100.522,80 KM

i LOT2 Trebižat 2.158.358,05 KM

i

Izgradnja distribucijskog cjevovoda Čapljina

prosinac 2015- ožujak 2018

LOT2 Dubrave 1.773.327,57 KM

i LOT 3 Trebižat 1.039.031,40 KM

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
 Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rizici u izgradnji: Vodovod Čapljina

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	Uvođenje u posao prije potpunog rješavanja Imovinsko-pravnih odnosa, rješavanje u toku gradnje
b.	Projektna dokumentacija	
	Tehnička dokumentacija	nedovoljno obrađena tehnička dokumentacija
	Tehnička rješenja	Nepotpuna tehnička rješenja, rješavanje situacije na licu mjesta
	Re-dizajn, preprojektiranje	Iznalaženje tehničkih rješenja u toku izvođenja radova
2	dozvole	
3	izgradnja	
a.	nabavka	Ugovaranje nabavki sa "PREPORUČENIM" Dobavljačem I Podizvođačima
e.	Detaljne promjene dizajna	Sitne izmjene detalja usuglašene na licu mjesta
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Kašnjenje cca 6 mjeseci, Uzrok kašnjenja, neke izmjene, podizvođači "Investitora"
g-	Promjene opsega sponzora / poslodavca	Promjene opsega definirane kroz Varijacije
4	Poslovanje/Business	

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rekonstrukcija sustava za navodnjavanje Mostarsko blato

LOT 1 - Sanacija Akvadukta Široki Brijeg i Biograci

LOT 2 - Sanacija glavnog kanala Biograci

LOT 3 - Sanacija glavnog kanala za Turčinoviće i kanala za Sliškoviće

Investitor: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i
šumarstva

Ukupna vrijednost izvedenih radova: 4.582.143,13 KM

Uloga u ugovoru: Glavni izvođač

Ožujak 2014- Travanj 2016

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rizici u izgradnji: Sanacija vodonatapnog sustava u Širokom Brijegu

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	Odabir Izvođača trajao godinu dana.
b.	Projektna dokumentacija	Generalno loša projektna dokumentacija. Rizik visok.
	Tehnička rješenja	Rizik velik. Loše tehničko rješenje LOT1 - akvadukt.
	Re-dizajn, preprojektiranje	Preprojektiranje za LOT2 i LOT3 preuzeo nadzor i Coming, jer projektant nije uspio 'upratiti' realne probleme na terenu.
	Dizajner, projektant	Projektant nije uspio pratiti promjene koje su se događale na terenu, te je potpisao izvedeno stanje.
2	dozvole	
a.	Zakonodavstvo	Radilo se na domaćem terenu, tako da je Investitor na svoj ustaljen način 'krpio rupe' u dozvolama i odobrenjima koja su nedostajala.
3	izgradnja	
e.	Detaljne promjene dizajna	Izmjene projektne dokumentacije od početka do kraja, ali varijacije su uredno praćene - osim na LOT1 - radovi izvedeni, a tek varijacija odobrena nakon 5 mjeseci
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Radovi nisu izvedeni u ugovorenim rokovima, ali ne greškom Izvođača.
4	Poslovanje/Business	

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Izgradnja temelja Vjetroelektrane Mesihovina

Investitor: Siemens d.o.o. Sarajevo

Ukupna vrijednost izvedenih radova: 5.418.028.53 KM

Uloga u ugovoru: Glavni izvođač

Veljača 2017- Rujan 2017

A L U M N I
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Rizici u izgradnji: Temelji vjetarelektrane Mesihovina

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
b.	Projektna dokumentacija	Njemačka projektna dokumentacija, rizik nizak.
2	dozvole	
a.	Zakonodavstvo	Građevinska dozvola kasnila 2.5 mjeseca u odnosu na planirani početak radova. Za vjetropark - bi bio veliki rizik da 2017 godina nije bila bez kiše.
3	izgradnja	
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Radovi izvedeni prije ugovorenog roka. Ali da su ostali početni uvjeti ugovora i da nas nije poslužilo vrijeme - bilo bi rizično.
4	Poslovanje/Business	
a.	Odluke / promjene poslovnih modela sponzora / poslodavca	Siemens se udružio sa Gamesom u vrijeme kada smo mi potpisivali ugovor - te je bilo trzavica oko avansnog računa.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

**Izgradnja autoceste na Koridoru Vc; Dionica Drivuša-Kakanj; poddionica
Bilješevo-Kakanj**

Investitor: JP AUTOCESTE FBIH DOO

Ukupna vrijednost izvedenih radova: 120.659.493,55 KM

Uloga u ugovoru: Vodeći partner u zajedničkom poduzetništvu JV
Viadukt Hering

Lipanj 2010-Svibanj 2013

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Kakanj - Bilješevo

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	
b.	Projektna dokumentacija	kompletna dokumentacija nije imala izrađen glavni projekat, tender raspisan sa dijelom dokumentacije koja je bila izrađena samo u fazi idejnog rješenja.
	Tehnička dokumentacija	rezultat je bio puno dodatnih radova, produženje roka dugotrajna borba s investitorom i dokazivanje troškova
	Tehnička rješenja	dio rješenja dat na nivou idejnog rješenja, što je u fazi izvođenja dalo produžetak vremena izvođenja i znatno poskupljenje ugovorenih radova
	Procjene troškova	ugovoreno 43 mil eur, posao okončan na 62 mil. Eur sve zbog loše projektne dokumentacije i dodatnih projekata koji nisu bili ugovoreni (naplatno mjesto)
	Re-dizajn, preprojektiranje	dio tehničkih rješenja dat u fazi izvođenje, rezultat kašnjenje. Predlagali smo izmjene projekata mostova, izradili projekte i reviziju istih, i bez adekvatnog objašnjenja dobili odbijenicu. Rezultat izgubljeno vrijeme na izgradnji mostova računajući da će ipak razum pobijediti, ali nije
	Dizajner, projektant	investitor nastoji imati potpunu kontrolu, i preko projektanta dirigira željena rješenja
2	dozvole	
3	izgradnja	
d.	Geotehničke promjene dizajna	Pomanjkanje istražnih radova u fazi projektiranja, rezultiralo prilagodbom nekih rješenja, dodatnim troškovima i dodatnim vremenom za izgradnju
e.	Detaljne promjene dizajna	rezultiralo velikim brojem zahtjeva za varijacijom (preko 200), što je na kraju objedinjeno u cca 130 okončanih varijacionih naloga, te nekoliko uspješno okončanih potraživanja
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	izvršeno u okviru odobrenih produženja roka
g-	Promjene opsega sponzora / poslodavca	u toku izvođenja radova dodato naplatno mjesto koje nije bilo u ugovornom okviru
4	Poslovanje/Business	
b.	Političke promjene	ugovoreno za vrijeme jedne uprave AC, okončano u vrijeme druge uprave, iste stvari rješavane predugo
c.	Zakonodavstvo i administrativne promjene	prilagodba cijene uslijed promjene troškova (klizna skala)

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

**Izgradnja vijadukta Vlakovo u sklopu izgradnje autoceste na
Koridoru 5c
dionica Vlakovo – Tarčin, poddionica Vlakovo - Lepenica**

Investitor: JP AUTOCESTE FBIH DOO

Ukupna vrijednost izvedenih radova: 14.644.568, 64KM

Uloga u ugovoru: Podizvođač Glavnom Izvođaču radova Cengiz Insaat

Lipanj 2013-Rujan 2014

A L U M N I
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Viadukt Vlakovo

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
	Tehnička dokumentacija	obzirom da smo bili koperant, nismo imali gotovo nikakav uvid, sve rješavao Glavni izvođač
	Procjene troškova	ugovor realiziran sa manje vrijednosti nego je ugovoreno, obzirom da je Glavni izvođač izvršio preprojektiranje i podijelio uštedu sa Investitorom, mi nismo bili dio priče, naplatili što smo izveli
	Re-dizajn, preprojektiranje	Vršeno pod kontrolom Glavnog izvođača, ušteda, nismo imali priliku biti dio priče
2	dozvole	
3	izgradnja	
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	izvršeno u roku, uz pojačan angažman opreme i ljudi
4	Poslovanje/Business	

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Izgradnja autoceste na koridoru Vc dionica Donja Gračanica- Drivuša, poddionica Drivuša Klopče

Investitor: JP AUTOCESTE FBIH DOO

Ukupna vrijednost ugovorenih radova: 65.573.767,77 KM

Uloga u ugovoru: Glavni izvođač

Listopad 2014-Listopad 2018

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Klopče - Drivuša

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	
b.	Projektna dokumentacija	kompletan projekat trase izmjenjen usljed novih geotehničkih parametara i pojave klizišta koja nisu evidentirana u fazi izrade glavnog projekta.
	Tehnička dokumentacija	rezultat je bio puno dodatnih radova, produženje roka dugotrajna borba s investitorom i dokazivanje troškova
	Tehnička rješenja	kompletna izmjena projekta trase, rezultirako sa produženjem roka izvođenja i dosta dodatnih radova
	Procjene troškova	ugovorna cifra će se sigurno probiti ugovorni radovi već poodavno završeni, osim dijela trase za koji još nemamo projektno rješenje (već pola godine)
	Re-dizajn, preprojektiranje	preprojektirana kompletna trasa zbog drugačijih geoloških karaktereistika terena. Preprojektirani most i vijaduk od strane Izvođača, Izmjena radi uštede. Postupak odobravanja prijedloga izmjene od strane Investitora trajao 14 mjeseci
	Dizajner, projektant	predugo trajanje izrade projektinih rješenja, Dobar dio projekata riješen kroz projektantski nadzor, za koji je u ugovoru bila rezervirana određena količina novca (provisional sum) koju je Izvođač plaćao Projektantu. Dio projekata trase je izradio i sam Izvođač po nalogu Investitora
2	dozvole	
3	izgradnja	
d.	Geotehničke promjene dizajna	Pomanjkanje istražnih radova u fazi projektiranja, rezultiralo izmjenom kompletnih projekata trase, dodatnim troškovima i dodatnim vremenom za izgradnju
e.	Detaljne promjene dizajna	dosta dodatnih radova, što je rezultiralo sa dosta varijacionih naloga, još uvijek nisu svi okončani.
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Dosta velik broj potraživanja, još nisu okončana smatramo da smo još uvijek u roku, to se vidi i iz zadnje odluke dab-a
4	Poslovanje/Business	
b.	Političke promjene	za vrijeme realizacije promijenjena uprava više puta, i vjerovatno da se neće završiti za vrijeme trenutne uprave AC prilagodba cijene usljed promjene troškova (klizna skala), posebnim uvjetima ugovora loše definirano temeljem čega je investitor obračunao više nego realno jeste (negativana klizna skala),
c.	Zakonodavstvo i administrativne promjene	Izvođač podnio spor pred dab-a, dab dosudio da se klizna skala primjenjuje i računa sukladno zakonu o obligacionim odnosima, investitor se ne bi trebao žaliti na ovakvu odluku dab-a, a ni izvođač

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

**Projekt izgradnje pješačkog mosta na rijeci Bosni – Luke –
Ozrakovići:
MZ Željeznička stanica i MZ Novo Naselje u Visokom**

Investitor: Općina Visoko

Ukupna vrijednost ugovorenih radova: 992.169,09 KM

Uloga u ugovoru: Glavni izvođač

Kolovoz 2016- kolovoz 2017

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
 Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Pješački most u Visokom

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	
b.	Projektna dokumentacija	
	Tehnička dokumentacija	loša projektna dokumentacija, sa aspekta stabilnosti i otpornosti konstrukcije, projektiralo se u toku izvođenja, česti zastoji u izvođenju radova usljed čekanja adekvatnih projektnih rješenja i detalja za iste, rezultiralo produženjem roka, kao i dodatnim troškovima,
	Tehnička rješenja	odobranje dodatnih troškova, tj. varijacionog naloga trajalo predugo usljed neiskusne administracije na strani investitora, kao i zbog angažiranja srdučnog lica koje je vršilo ekspertizu na d kompletnom dokumentacijom od faze projektiranja do okončanja izvođenja kako bi investitor bio siguran u opravdanost velikih dodatnih troškova na projektu
	Procjene troškova	gotovo kompletna projektan dokumentacija rađena od početka u fazi izvođenja radova
	Re-dizajn, preprojektiranje	ugovorna vrijednost premašena gotovo za 20%
	Dizajner, projektant	preprojektirna prilazna rampa na desnoj obali u fazi izvođenja a na zahtjev Investitora
		kašnjenja u izradi projektne dokumentacije koja su rezultirala produženjem roka
2	dozvole	
3	izgradnja	
d.	Geotehničke promjene dizajna	nije bilo velikih izmjena, na srednjem stubu substrat pronađen na višoj koti u odnosu na projektirano, te je Izvođač, zbog jednostavnijeg izvođenja, inicirao izmjenu bunara na temelj samac, otprilike u okviru ugovorenih vrijednosti za ovu poziciju
e.	Detaljne promjene dizajna	kako je projekat u startu bio loš, tako je i troškovnik za isti bio manjkav, što je u fazi izvođenja rezultoralo zahtjevom Izvođača za dodatne stavke koje nisu bile ugovorene
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	izvršeno u okviru odobrenog produžetka roka
4	Poslovanje/Business	

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

**Izgradnja mostova Studenčica i Trebižat u sklopu Izgradnje
autoputa na Koridoru Vc, dionica Počitelj Bijača; poddionica
Zvirovići-Kravice**

Investitor: JP Autoceste FBiH

Ukupna vrijednost ugovorenih radova: 480.747.16, 76 KM

Uloga u ugovoru: Podizvođač Glavnom Izvođaču JV: OHL ŽS i
Niskogradnja doo

Rujan 2012- Kolovoz 2014

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Studenčica, Trebižat

NO.	Kategorija rizika	
1	Dizajn	
a.	Zakonodavstvo i postupci administracije	
b.	Projektna dokumentacija Tehnička dokumentacija	Kašnjenje za radove od cca 2 mj zbog čekanja odobravanja
	Tehnička rješenja	Čekanje na odobravanje tehničkih rješenja, odobravanje izmjene temeljenja nakon optimizacije. Neodobravanje tehnologije privremenih pridržanja i moguće uštede od 600 000€
	Dizajner, projektant	Uglavnom bez teškoća
2	dozvole	
3	izgradnja	
b.	Natječajni proces	Relativno dug proces ugovaranja skratio nam je vrijeme ukupno vrijeme izgradnje na 20 mjL, što je možda ostvarivo samo kada bi se kasnije sve stvari idealno odvijale.
b.1	ključna oprema	Isporuke ključne opreme (kranovi, krletke 9 sa laganim poteškoćama
e.	Detaljne promjene dizajna	Dugotrajan postupak obračuna radova prema varijacijama, dabovanje, dovode u pitanje svrsishodnost izmjena.
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	Može se reći da su, obzirom na pobrojana kašnjanjana radovi izvršeni u ugovorenim rokovima.
4	Poslovanje/Business	

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Izgradnja mostova i vijadukata na Autocesti Kičevo-Ohrid, dionica Kičevo-Trebeništa, poddionica Podvis-Preseka, Makedonija

Investitor: Vlada Republike Makedonije

Ukupna vrijednost ugovorenih radova: 56.296.402,33 KM

Uloga u ugovoru: Partner u JV Transmet -Hering koji je podizvođač

Glavnom izvođaču Synohydro Cooperation Limited

2015-

ALUMNI
Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
 Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Kičevo - Ohrid

N0.	Kategorija rizika	Stvarni rizik; razlozi za nastanak
1	Dizajn	
b.	Projektna dokumentacija Tehnička dokumentacija Dizajner, projektant	Neusklađena sa stvarnim stanjem geologije i pozicioniranje Neodobranje i dugotrajno odobranje izmjenjene projektne dokumentacije Kašnjenje novih projekata zbog neprihvatanja izmjena u financijskom smislu, tako da je motiv izmjena upitan
2	dozvole	
3	izgradnja	
b.	Natječajni proces	Proces ugovaranja i odobranja se otegao 6 mj.
d.	Geotehničke promjene dizajna	Obzirom a neusklađene propise, neodgovarajuće geološko istražne radove, ni osnovne ni dopunske, a u geološki vrlo složenoj zoni, značajno su se povećali troškovi temeljenja koji su uticali da se cijena projekta poveća za cca10%.
e.	Detaljne promjene dizajna	I nakon brojnih dogovora i izrade višekratnih Varijanti varijacionih naloga, nismo uspili doći do rješenja da radove obračunavamo u skladu sa novim troškovnicima koji se obzirom na različitu koncepciju dizajna uveliko razlikuje od ugovorenih. >Struktura troška novih rješenja je bitno drugačiji od onih iz osnovnih projekata.
f.	Vremenski kašnjenja Izvođača	U ugovornom roku izvršeno cca 44% ugovora!!!!!! Činjenica da smo za ugovorni rok uspili napraviti ovako mali postotak izvršenja govori o brojnim faktorima na koje nismo mogli utjecat.
h.	Nepoznavanje tržišta	Usluge podizvođača, servisa, is vih drugih pratećih usluga su bitno skuplje nego u BiH iako smo statistički tu negdje. Mogućnost angažiranja strojeva o trećih lica ja i skupljs i zahtijeva više novca.
4	Poslovanje/Business	
d.	Radne dozvole i lokalna radna snaga.	Radne dozvole su nekoliko puta skuplje ako se uzme u obzir koliko se često moraju obnavljati, ali ipak to je puno veća stavka nego što smo pretpostavili. Lokalna radna snaga na koju smo računali zapravo ni ne postoji isto kao i podizvođači na koje smo računali. trošak radne snage se značajno uvećao čak i u slučaju da ponudimo veće plaće domaćoj radnoj snazi od prosjeka.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

Promicanje vrijednosti života i ulaganje u društvo – društvena odgovornost

-Ulaganjima u lokalnu zajednicu nastojimo da podignemo kvalitetu života na jednu višu razinu. Naše donacije i sponzorstva su usmjereni prvenstveno na pomoć najpotrebnijima, tako pomažući brojne pojedince i udruge aktivno sudjelujemo u poboljšanju kvalitete života lokalne zajednice. Cilj nam je da se omogući što kvalitetnija medicinska zaštita, kvalitetnije obrazovanje, promovira duhovno zdrav i bogat život.

- Sponzorstvima i donacijama pomažemo projekte na području i kulture, sporta i obrazovanja. Posebnu važnost pridajemo projektima vezanim uz dobrobit mladeži jer se pozitivan stav o životnom okruženju i zdravom načinu života treba razvijati od najranije dobi.

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

**Mislimo da ulažemo napore
za jednake prilike za nas i druge!**

ALUMNI

Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Stručni i poslovni put pojedinca i poduzeća

